Ára: 16 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 147. sz. 1943. július 3 szombat

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyedévre 11.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Közöljük az új vágómarha, borjú- és sertésárakat és több fontos hirdetményt az árváltozásokról

Németországban egymillió lakást pusztítottak el a légitámadások és még sincs lakáshiány,

— állapította meg Ley főbiztos

A japán helyőrség szívósan védekezik Rendova szigetén — Uj-Georgiában dsungelharcok vannak — Amerikai repülők Athén mellett egy strandfürdőt bombáztak — Palermot újabb bombatámadás érte — megsérült a királyi palota is — A szovjet befejezte a nyári offenzívára való készülődést - állapították meg német felderítők

Miközben az általános vélemény az volt, hogy európai földön lángol fel a háború, addig egészen váratlanul a Csendes-óceán szigetvilágában kezdődtek nagyobb arányú hadműveletek. Rendova szigetének az amerikaiak által történt állitólagos elfoglalását angolszász hírforrások már tegnapelőtt jelentették, de most semleges forrásból származó értesülések, melyek Zürichbe érkeztek, úgy tudják, hogy Rendova szigetének ezerfőnyi helyőrsége igen szívósan védekezik és a szövetségeseknek még nem sikerült a szigetet birtokukba venni.

A másik partraszállási helyen, Új-Georgia szigetén szintén erős ellenállást tanusítanak a japánok. A sziget belsejében, a dzsungelben közelharcok folynak. Egyébként arra számítanak, hogy a Csendes-óceánon nagy tengeri csata lesz.

Londoni jelentés szerint az angol fővárosban nagy meglepetést keltett MacArthur tábornok csapatainak a Csendes-óceán délnyugati részén indított támadása, mert ez olyan időpontban következett be, amikor minden figyelem az európai hadszíntér felé irányult. Valószínűnek tartják, hogy az amerikai tábornok bizonyára nagyobb erősítéseket kapott. A támadást abban a tudatban kezdhette meg, hogy rövidesen megfelelő tartalékokat is küldenek. Londoni vélemény szerint a támadás egyik főiránya Rabaul felé mutat.

Washingtonba érkezett jelentések szerint a Salamon szigetcsoporthoz tartozó New-Georgia szigetén, ahol legutóbb amerikai csapatok szálltak partra, heves harcok folynak az amerikai kézben levő Viru kikötőjétől északra. Az amerikai csapatok a dzsungelen át próbálnak előnyomulni a sziget nyugati felében levő Munda japán támaszpont ellen. Az amerikai lapok szerint még mindig tart az amerikai csapatok partraszállása a szigeten.

Mint a japán főhadiszállás közli, a Rendova-szigeten lefolyt hadműveletekben hat ellenséges hadihajót süllyesztettek el, ketet pedig súlyosan megrongáltak. Legalább 77 ellenséges repülőgépet lelőttek.

Tokiói jelentés szerint a japán főváros katonai és haditengerészeti köreit élénken foglalkoztatja a császári főhadiszállásnak azokról a sikerekről szóló pénteki közleménye, amelyeket a japánok a rendovai amerikai partraszállási kísérlet folyamán arattak. Rámutatnak arra, hogy ez az új partraszállási kísérlet nyilván a Washingtonban májusban hozott azoknak a határozatoknak első kihatása, hogy a csendesóceáni harctereken élénkebb harci vállalkozásokat kezdeményezzenek.

Ismét rámutatnak Yahagi altábornagynak, a japán hadsereg szóvivőjének éppen néhány nappal ezelőtt tett kijelentéseire, melyek szerint Japánnak délen több szilárd támaszpontja van, úgyhogy az esetleges partraszállási kísérletek egyfelől nem kerülhetik el a japán felderítők figyelmét, másfelől a partraszállási helyek nem eshetnek kívül a japán bombázók és vadászgépek hatósugarán.

ILLETÉKES NYILATKOZAT A BOMBAKÁROKRÓL

Német részről megállapítják, hogy az angolszász légitámadások bár katonai gazdálkodást nem tudtak támadni, de a lakóházakban súlyos károkat okoztak.

Robert Ley német birodalmi lakásügyi főbiztos csütörtökön leszögezte az ujságírók előtt, hogy az angolszász repülőtámadások nem vezettek lakáshiányra. Németországban annak ellenére, hogy a bombák következtében a birodalom területén kerekszámban egymillió lakás pusztult el. Lakáshiány nem áll be akkor sem, ha az ellenség fokozza a légiterrort. — A légiháború kezdetekor a birodalomban 87 millió lakos számára 92 millió lakóhelyiség állott rendelkezésre, tehát még ma is 2 millió lakóhelyiség fölösleg van és tartalékként használható fel a bombatámadások károsultjainak elhelyezésére. — Lakóhelyiségnek az illetékes hatóságok csak olyan helyiséget tekintenek, amely legalább tíz négyzetméter nagy.

A birodalmi lakásügyi kormánybiztosság a következő években három-négymillió új lakóhelyiséget bocsát a német nép rendelkezésére. A már minden részletében kidolgozott nagyszabású lakásépítési programm szavatolja, hogy minden német polgárnak mindenkor elegendő lakóhelyisége lesz, akármilyen hosszú ideig tartson és akármilyen keményen folytatódjék is a háború.

GÖBBELS

miniszter is a légi bombázás okozta károkkal foglalkozik legutóbbi cikkében.

„Meg kell nézni a Rajna és a Ruhr-vidék szétrombolt városait, hogy felfoghassuk annak a brit állításnak képtelenségét, amely szerint az angolok a német haditermelés ellen folytatják légi háborújukat" — írja dr Göbbels. Leírja azokat a benyomásokat, melyeket az ellenséges légi támadásoktól sujtott nyugatnémetországi területeken történt utazása alkalmával szerzett és arra a következtetésre jut, hogy az ellenséges hadvezetés mindenekelőtt a városok központjait keresi, mert azt gondolja, hogy a legtöbb áldozatot ott találják. E szándék egyébként egészen könnyen megállapítható az ellenséges támadások megszervezéséből.

A légi háború sujtotta területeken minden gyermek tudja ezt és éppen ebben rejlik elsősorban az ok, amiért ma a fenyegetett tartományokban az ellenséggel szemben égő harag és keserű dac uralkodik, jóllehet, ez egyáltalán nem tartozik a német népi jellemvonások közé. Az angolok nem számíthatnak majd semmiféle megértésre, amikor a német visszaütések alkalmával a világ együttérzésére appellálnak.

Wuppertalban a brit támadók először felgyujtották a házak nagyrészét, azután pedig a völgykatlanból menekülő emberekre gépfegyverekkel tüzeltek — állapítja meg nyomatékosan dr Göbbels.

A KELETI ARCVONALON

élénkebb lett a harci tevékenység. Mint az „Interinf" közli, az újabb bolsevista vállalkozásokra jellemző, hogy valamennyi előretörést erős tüzérségi és gránátvető tűzzel készítették elő. Ebből arra lehet következtetni, hogy a szovjet hadvezetés fontosnak tartja, hogy a különböző szakaszokon nagyszabású felderítéssel pontosabb bepillantást nyerjen a német védelem erejébe. Mindamellett valamennyi bolsevista kísérlet az egész vonalon kudarcot vallott. A megélénkült ellenséges felderítő tevékenységből arra lehet következtetni, hogy a szovjet hadvezetés a többször beharangozott nyári offenzívára immár befejezte előkészületeit.

MARTINIQUE

szigetén még eddig fennállott a francia uralom, de most már számolni kell a sziget elvesztésével.

Martinique szigetének rádióállomása közölte, hogy Robert tengernagy, a sziget francia főbiztosa az Egyesült Államok kormányától megbizott kiküldését kérte, a sziget angol-amerikai átvételének feltételeit megállapitani. Robert tengernagy így szeretné a már elviselhetetlen angol-amerikai zárlat alatt szenvedő sziget népességét a vérontástól megkimélni.

Washingtoni jelentés szerint most vált ismeretessé, hogy Robert tengernagy, Martinique kormanyzója azért fordult az amerikai kormányhoz a sziget közigazgatásának megváltoztatásáért, mert a sziget északi részén zavargások törtek ki. Némely helyen állitólag utcai harcok is voltak. A sziget fővárosában heves tüntetések játszódtak le.

INVÁZIÓS KÍSÉRLETEK

bekövetkezésének eshetőségéről továbbra is sok szó esik. A svéd lapok római tudósitói rámutatnak arra, hogy az olasz sajtót az a főkérdés foglalkoztatja, vajjon a szövetségesek megtámadják-e a legközelebbi időben Rhodost, Szicíliát, vagy Szardiniát. Ezzel kapcsolatban ismételten hangsúlyozzák, hogy közvetlenül küszöbönállónak lehet tekinteni az Olaszország elleni inváziós kísérletet.

A délolaszországi városok két hónap óta tartó szüntelen bombázása is — olasz meggyőződés szerint — annak jele, hogy a nagy támadás nem sokáig várat magára. Nem hiszik, hogy a szövetségeseknek ez a rendszeres előkészitő hadművelete a régóta folytatott ideghábornúnak csupán egyik raffinált szakasza lenne. Az sem lehetséges, hogy az invázió veszélyéről szóló meglepően nyílt megállapítások olasz részről arra szolgálnának, hogy a szövetségeseket igazi szándékaik elárulására bírják.

A svéd lap tudósítója szerint kiemelik még Rómában, hogy minden intézkedést megtettek annak megakadályozására, hogy az ellenséges csapatok az ország belsejébe nyomulhassanak abban az esetben, ha a partraszállásuk valamely ponton sikerülne.

Az olaszok türelmetlenül várják az első ellenséges partraszállási kísérletet — írja a „Popolo di Roma".

Egyébként a többi olasz lap is behatóan foglalkozik az ellenség inváziós támadásának kérdésével és különösen arra a tényre utalnak, hogy nem annyira az első támadás számit, mint inkább az esetleges partraszállást követő harci cselekmények. Hangsúlyozzák az olasz lapok, hogy már maga a partraszállás sem könnyű feladat, mindenesetre nem olyan termé-

— Ha belei el vannak dugulva és gyomra rossz, úgy folyamodjék lehetőleg azonnal a természetes „Ferenc József" keserűvízhez, mert ez már csekély, amíg egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan, biztosan és mindig kellemesen tisztítja ki az emésztés útjait, s jó étvágyat és friss közérzetet teremt. Kérdezze meg orvosát!

szetű, mint az annakidején St. Nazairenél és Dieppenél megkísérelt vállalkozás. Súlyos problémát jelent az ellenségre partraszálló csapatainak lőszerrel és élelmicikkekkel való ellátása. Ez bármely inváziónál naponta a hajótonnák százait, sőt ezreit veszi igénybe. A lapok megjegyzik, hogy az olaszok számára az egyetlen út a leghatározottabb szembeszállás és kitérés egyáltalán nem lehetséges.

MIT AKARNAK AZ ANGOLSZÁSZOK OLASZORSZÁGGAL

A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője foglalkozik a helyzettel és a következőket írja:

Az angol propaganda napról napra határozottabban körvonalazza az Olaszország elleni háború igazi céljait. Egy brit folyóirat legutóbb hangoztatta, hogy Olaszországot ki kell törölni a katonai nagyhatalmak sorából. Most az „Economist" túllicitálja ezt a kijelentést. Miután elismeri, hogy Olaszország bámulatraméltó munkásságot végzett a gyarmatokon, megállapítja, hogy megsemmisítő érvek ellenzik a gyarmati területek visszaadását az olasz kormánynak. Ez az eset még akkor is, ha teljesen fascistamentes, szabadelvű és demokrata olasz kormányról volna szó.

Azonnal látható, miféle megsemmisítő érvekkel állunk szemben — írja a Stefani iroda diplomáciai szerkesztője. Anglia egyeduralmának fenntartása érdekében nem akarja, hogy az európai szárazföldön egyetlen nagyhatalom is maradjon, legyen az Németország, Olaszország, vagy Franciaország. Anglia is balkánosítani akarja Európát.

Az „Economist" fejtegetései különösen jellegzetesek ebből a szempontból. Másfelől a fentebb idézett mondat, amely szerint Anglia nem adná vissza az olasz gyarmatokat még egy félig szabadelvű, elméleti olasz kormánynak sem, megerősíti azt, hogy az angolszászok nem a fasizmus ellen háborúskodnak, hanem az olasz nép ellen, bármilyen színezetű legyen is politikai rendszere. Az olaszok ezt nagyon jól megértették. Jobban, mint valaha ragaszkodnak Ducejukhoz és rendszerükhöz. Eltökélték, hogy az ellenfél minden előretörését visszautasítják. Szembeszállnak a fenyegetésekkel és a terrorral és folytatják a küzdelmet a győzelemig — állapítja meg a Stefani iroda szerkesztője.

3 SZÓ:
Czája
cirkusz
jön!

Olasz hadijelentés

Ujabb ellenséges bombatámadás Palermo ellen — Megrongálódott a királyi palota

Az olasz főhadiszállás közleménye:

A péntekre virradó éjszaka az ellenséges légierő újból bombázta Palermo városát. Több épület megrongálódott, köztük a királyi palota. A lakosság veszteségeit még nem állapították meg. A légvédelmi ütegek négy ellenséges repülőgépet lelőttek. Az egyik Romagnolo környékén, kettő Romagnolo közelében a tengeren, egy pedig Sferracavallótól északra zuhant le.

Kisebb jelentőségű légitámadásokat jelentettek Cataniából és Caglariból. Cataniában a légvédelmi ütegek egy ellenséges repülőgépet elpusztítottak.

Német vadászrepülőkkel vívott harcok során két Spitfire repülőgép Malta közelében a tengerbe zuhant.

A főhadiszállás kiegészítő közleménye szerint Palermo lakossága körében a június 30-i légitámadásnak 74 halottja és 286 sebesültje volt. A június 30-án éjszaka végrehajtott ellenséges légitámadás következtében a messina tengerszorosnak a calabriai oldalán a lakosság köréből 10 ember vesztette életét és 36-an sebesültek meg. (MTI)

Német hadijelentés

A középső keleti arcvonal mögött 194 partizántábort semmisítettek meg a németek

A német véderő főparancsnoksága közli:

A kubani hídfőnél az ellenséges előretörések az elhárító tűzben összeomlottak. Dorogobus körzetében több helyi támadást visszavertünk és a szovjet csapatok többszáz halott és fogoly hátrahagyásával kiinduló állásaikba húzódtak vissza.

A középső arcvonalszakasz mögötti területen SS és rendőrkötelékek, a hadsereg egységeitől és a légihaderő kötelékeitől megerősítve nagy tisztogatási műveletet fejeztek be teljes sikerrel. 350 kiserődöt felrobbantottak és 194 megerősített bandatábort elfoglaltak. A banditák sok halottat, valamint nagymennyiségű fegyvert és hadianyagot vesztettek.

Iook van Hollandnál az ellenség sok vadászbombázója támadást intézett egy német hajókíséret ellen. Biztosító repülőgépeink és a haj légelhárító tüze hét ellenséges gépet lőttek le. Egy hajónkat bombatalálat megrongált.

A megszállt nyugati területek partvidéke fölött német vadászok csütörtökön négy további ellenséges repülőgépet lőttek le. (MTI)

Légitámadás Athén közelében egy strandfürdő ellen

38 halott 60 sebesült

Athén, július 2. Északamerikai repülők világos nappal bombatámadást intéztek egy Athénhez közelfekvő fürdőhely ellen. A strand éppen zsúfolva volt az üdülőkkel. A támadásnak harmincnyolc halálos áldozata van. Hatvan ember megsebesült, közöttük sok nő és gyermek. A halálos áldozatok között van Fahreddisz török hercegnő is. (MTI)

A Fekete Madonnát az utolsó percben kimentették a bombázott kölni dómból

Mintha földrengés rázkód tatta volna meg a dómot

Köln, július 2. (Német TI) A kölni dóm lelkészeinek önfeláldozó bátorsággal **sikerült a híres Fekete Madonnát kevéssel a bombatámadás megkezdése után a dómból kimenteni.** — A Fekete Madonna a szétrombolt kereszthajó egyik fülkéjében volt. Most a pincében helyezték biztonságba. A kép az elpusztult „Maria in der Kupfergasse" templomból származik s főleg leendő anyák zarándokoltak hozzá szívesen.

A bombázás áldozatai között van Mölderns, a dóm énekkarának karmestere is. A katolikus egyházközség azonkívül **több lelkészt és apácát gyászol.**

A kölni dóm építőmesterének segédje, aki a bombázás éjszakáján légoltalmi őrséget teljesített, elmondotta, hogy **mintegy 20 nagy rombolóbomba hullott a dóm közelébe. Az egyik bomba a dóm északi hajójának csúcsoromzatát találta el, átütötte a tetőt, a becsapódáskor felrobbant és mintegy 5 méteres magasságban ledöntötte a hatalmas gerendázatot, a rozettákat és a súlyos kövek szörnyű robajjal a keresztboltozatra zúdultak. A rázkódtatás olyan erős volt, mintha földrengés ingatta volna meg az egész dómot.** Egy többmázsás rozetta a romok alatt fekszik.

A dóm a pusztítás következtében szörnyű képet mutat. Istentiszteleteket a beomlás veszélye miatt hosszú ideig nem tarthatnak benne. **A kölni dóm papsága valószínűleg kénytelen lesz a szabadban tartani az istentiszteleteket.** (MTI)

A fuldai püspöki értekezlet a templomhiány kérdésével foglalkozik

Berlin, július 2. A fuldai püspöki értekezletet július 17-től július 19-ig tartják meg. Az értekezlet fontos pontja lesz, hogy alkalmas helyiségeket találjanak az istentiszteletek számára az angol-amerikai légi támadásoktól pusztított területeken. Az illetékes birodalmi és szövetségi hatóságok, valamint a katolikus egyház illetékes tényezői meg akarják oldani ezt a kérdést, amely a kölni dóm és a Rajna, valamint a Ruhr-vidék sok elpusztított templomára való tekintettel sürgős megoldást kíván. (MTI.)

Becserélik a nagyobb bolgár bankjegyeket

A „Donauzeitung" híre szerint a bolgár pénzügyminiszter rendelete alapján az ezer és ötezerlevés bankjegyeket becserélik, mégpedig 60 százalékban új bankjegyekkel, 40 százalékban pedig állampjegyekkel.

Sikeres tűzharc Bulgáriában nagyobb terrorista szervezettel

Szófia, július 3. (MTI.) A bolgár rendőrség hivatalos közlése szerint Plovdiv város közelében sikerült ártalmatlanná tenni egy nagyobb terrorista szervezetet, amely éppen szabotázscselekményre készült fontos gazdasági célok ellen.

A kialakult tűzharcban a rendőrség, majd a segítségére hívott katonaság igen sok felkelőt agyonlőtt, őt felkelőt pedig élve elfogott.

A terroristák szétugrasztása alkalmával nagyobb mennyiségű lőszert, hadianyagot és fegyvert zsákmányoltak.

Nagy hajóforgalom Gibraltárban

Partraszállásra alk almas hajók kifutása

La Linea, július 2. Gibraltár kikötőjét a Földközi tenger irányában 25 kereskedelmi hajóból álló hajókaraván hagyta el. A kikötőbe ugyanennyi hajóval egy másik hajókaraván érkezett az Atlanti óceánról. — **A Földközi tenger irányában még nyolc nagy partraszállásra alkalmas hajó futott ki hadianyaggal megrakva (Bud. Tud.)**

Ekével és karddal harcol a magyar honvéd

(Honvéd haditudósító osztály, Gerendi László karp. honvéd.)

Errefelé nehezen köszönt be a tavasz. Olykor olykor játékos kedvében megmutatja magát teljes pompájában. Ilyenkor ize van a levegőnek, ereje a napnak és bódító illata a földeknek. De azután elborul és heteken át metsző északi szél tépi az erdő fáit, jeges eső zuhog a mezőkre s jaj annak a réti virágnak, amelyik az első meleg napra kíváncsian kidugta fejét a földből.

Ahogy aztán mégis beköszöntött a tavasz, embereinken észrevehető nyugtalanságot figyeltünk meg. Sokáig nem állhattuk szótlanul a dolgot s egyiket, névszerint Szabó Gábor tizedest faggatni kezdtük: mondaná meg, mi a baja, hátha segíthetünk rajta. Mély, belülről jövő sóhaj volt a válasz.

— Az a bajunk, jelentem alázatosan, hogy tavaszt érzünk itt mindnyájan. Valamennyien szántó-vető emberek vagyunk odahaza. A föld a mindenünk, mert abból kapjuk a kenyeret. Hozzánőttünk ahhoz a munkához s így tavasz táján hiányzik nekünk az eke szarva... Aztán meg elfacsarodik a szívünk, ha látjuk ezt a csóré pusztaságot, ami itt van. Drága jó föld ez, százszorosan fizetne, ha foglalkozhatnánk vele.

— Egyszóval öreg, hiányzik a munka? — csapunk rá a kérdéssel.

Megvillan a tekintete.

— Hiányzik instálom. Ha mi megmutatnánk ennek a népségnek a munkánkkal, hogy mi van nálunk odahaza, bizony elcsudálkoznának! De kenyér lesz is akkor bőven.

Hát kilukadt a szög a zsákból. Dolgozni szeretnének.

— És mi lesz a szolgálattal? — próbál ellenvetést a századparancsnok.

— Ne tessék bennünket félteni hadnagy úr. Megálljuk mi a helyünket a szolgálatban is éppen úgy,mint azelőtt. A munkát meg mindig a szabadnaposokkal végezzük.

Jó. A századparancsnok derékszíjjat köt és elindul az ezredparancsnokságra.

— Ezredes úr, alázatosan kérek engedélyt arra, hogy századommal a biztosítókörletem közelében fekvő területet megműveljem.

És elmondta az ezredesnek a századnál észlelt jelenségeket.

— Örömmel egyezem bele, de a legfontosabbról megfeledkeztetek. Honnan szereztek vetőmagot.

Az engedély tehát megvolt, de a vetőmagprobléma a parancsnoknak is szöget ütött a fejébe. Mindjárt sietett is ezt közölni Szabóval.

— Pillanatig se tessék ezen aggódni, délutánra lesz annyi vetőmag, amennyi csak kell.

Három emberrel, meg egy hosszú, vékony vaspálcával elindult felfedező útra. A leégetett falu üszkös roncsai között elkezdtek kutatni. Egy helyen egész mélyre leszaladt a vaspálca.

— Ássatok — adta ki az utasítást az embereknek.

Feltárult a rejtett gabonásüreg, amelyben gabona és „kartoska", burgonya volt elrejtve. Az orosz falvak — Szabótól tudtuk meg — tele vannak ilyen rejtett magtárakkal. A lakosság azonban nem a magyarok elől rejtette el élelmiszerét, hanem a saját fajtája, a rekvirálók, a kolchoz-végrehajtók elől.

Másnap reggel alighogy feldugta a fejét a nap, a romok között talált és kiélesített ekék belehasítottak a zsíros földbe. Az emberek ingujjra gyürközve álltak az eke szarvánál, akárcsak otthon „Isten segíts" jelszóval nyomták a földbe az ekét és felnéztek az égre...

Három nap alatt megvolt a szántás. A század körlete valóságos gazdasághoz hasonlított. Ekék, boronák, vetőgépek sorakoztak egymás mellett katonás sorrendben, kocsik fordultak az udvarra vetőmaggal megrakva.

— Legalább száz holdnyi területet vetünk be — adja ki az utasítást Szabó, aki úgy érzi magát, mint egy uradalmi ispán — s ha nekünk nem is kell, hadd lássa ez a kódis népség, kikkel van dolga és mit lehet ezzel a gyönyörű földdel csinálni. Fogadom, hogy nem fognak éhezni a mi termésünkből.

A századparancsnok fedezéke elé két nap alatt gyönyörű kis kertet varázsoltak. Nem tudni, honnan, virágmagvak kerültek elő s rezeda, estike, meg nefelejts magavakat szórtak a pázsitfüvel körülültetett ágyakba. Ha kivirágoznak, tündérkert lesz itt minden bizonnyal.

Tudni kell még, hogy a fiúk munkájuk mellett mindenkor becsülettel végezték szolgálatukat s több mint hat éjszakai orvlövész támadókísérletet utasítottak vissza fölényesen. S bár sokszor reggelig tartott a virrasztás, másnap mégis frissen indultak neki a mezőnek, az ő új birodalmuknak.

A munka nagyon hamar elfogyott, de a régi közmondás tudniillik, hogy gazda szeme hizlalja a jószágot és a vetést, itt is alkalmazták. Ha másra nem, kisétáltak a vetéshez egy pipaszóra.

A brjanszki erdő mélyén így harcol ekével és karddal kezében a magyar honvéd.

Meteor Mozgó műsora

Szombaton 5 és 7, vasárnap délelőtt 11, délután 3—5—7 órakor Dajka Margit, Csortos Gyula, Timár József gyönyörű, új MAGYAR FILMJE:

„Szerelmi láz"

Apolló filmszínház

Előadások minden nap fél 4, fél 6 és fél 8 órakor.
Pénztár minden nap 11-től 1-ig és élharom órától.
Uray, Mészáros Ági, Mály, Makláry, Hajmássy és Pethes Sándor a főszerepben.

A 28-as.

A könnyed szerelmes komédiában

Hungária Filmszínház

Misztikus, különleges filmköltemény!

Halálos csók

Főszereplők: Karády Katalin, Nagy István, Somlay A.
Előadások: 5 és 7 órakor.

Vígszínház mozgó

Ma 5 és 7 órakor HUNYADI SÁNDOR felejthetetlen színműve:

Erdélyi kastély

Főszereplők: Páger, Tasnády Mária, Mezey Mária és Greguss.
A HORTOBÁGYI HÍDI VASÁR a magyar világhíradóban!

Időszerű kérdésekkel foglalkozott a Tiszántúli Gazdakamara közgyűlése

Gróf Dessewffy Aurél elnök megnyitójában szólott a beszolgáltatási rendszerről, s termelés fokozásáról, a szegedi gazdasági programról, sürgette a gazdák ellátását ipari és ruházati cikkekkel, kívánatosnak mondotta a gazdaösszefogást

A Kormányzó Urat, mint a kamarai kerület első gazdáját ünnepelték

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara tegnap délelőtt tartotta közgyűlését gróf *Dessewffy* Aurél elnöklésével.

Nagy figyelem mellett tartotta meg *Dessewffy gróf elnöki megnyitóját*, melynek bevezetésében üdvözölte dr. Imrédy Dezső miniszteri o. tanácsot, a földmüvelésügyi miniszter képviselőjét, Geist Gaspárt, az Országos Mezőgazdasági Kamara megbizottját, Bükfalvy Jenőt, az EMGE képviselőjét s a megjelent gazdákat

A kamarakerület első gazdájának ünneplése

Meleg hangon emlékezett meg Horthy Miklós Kormányzó Úr 75-ik születésnapjáról és Őt, mint a kamarakerület első gazdáját köszöntötte. Szavait állva hallgatták végig.

— A Kormányzó Úr Őfőméltósága — mondta az elnök, — *tiszántúli családi birtokán nemcsak magyar fajunk földszeretetét bizonyította be, de az alföldi gazdák helyzetét ismerve, mind saját gazdaságában, mind országos vonatkozású kérdésekben oly sokszor mutatta meg előttünk a követendő helyes irányt.* Szamtalan nagyfontosságú elgondolása közül most csak egyet ragadok ki: *az öntözés kérdését. Hogy a Kormányzó Urunk által elgondolt Alföld öntözés a termelés fejlesztésében*, a munkaalkalmak szaporításában mit fog jelenteni az alföldi magyar gazdáknak s hogy mit fog jelenteni a folyók és öntöző csatornák hajózhatóvá tétele a mezőgazdasági termelvények értékesítésénél, *azt csak az tudja elképzelni, aki az öntözőgazdaságok eredményeit és az olcsó s legbiztosabb hajózási teherszállítás kérdéseit külföldön már megismerte.*

Harcoló honvédeinkről

Majd harcoló honvédeinkről szólt: —

— Mi, akik Európának talán legnyugodtabb és éppen ezért legboldogabb sarkában élünk, csak fokozott tisztelettel és hálával gondolhatunk azokra, akik értünk szenvednek. Minden igaz magyar gazda nevében ünnepélyesen ígérem, hogy fokozott munkával, igyekezettel akarjuk és fogjuk meghálálni az ő férfias kiállásukat és a hadigondozásra szorulóknak biztos megélhetést nyujtó jövőt kívánunk juttatni munkánk eredményei révén

A közgyűlés tagjai lelkesen éljenezték a Kormányzó Urat és honvédeinket.

A terménybeszolgáltatás új rendje

Az elnök igy folytatta szavait.

— Az elmult hónapok változó időjárást és igy változó reményeket mutattak. Néha bizony nem volt könnyű ilyen körülmények között munkakedvünket fenntartani. Hogy *a magyar gazdaközönség a legnehezebb viszonyok között sem vesztette el soha termelőkedvét, ahhoz nagy mértékben járultak hozzá azok a kijelentések, amelyeket az elmult hónapokban és hetekben illetékesek hozzánk: magyar gazdákhoz intéztek.*

— Megnyugtattak bennünket, hogy az idei termelésünk eredményeit *az ország egyetemes érdekeit szolgáló szempontok figyelembe vételével kivánják a köz számára felhasználni* s hogy igy a magyar föld termése és a magyar gazdakezek szorgalmának eredménye az eddiginél tervszerübben kerül felhasználásra.

— A felmerült tervekkel kapcsolatosan észrevételeinket javaslatainkat, egyes vonatkozásokban aggályainkat megfelelő helyeken kifejezésre juttattuk s illetékesekkel megtárgyaltuk és bár sok előterjesztésünk nem fogadtatott el, — *remélem, hogy a termésbeszolgáltatás új rendszere a gazdatársadalom javára és a mezőgazdasági termelés nyugalmának biztositására fog szolgálni.* Kétségtelen, hogy a terménybeszolgáltatas uj pontrendszere kerületünk egyes részein — főként a legkivalóbb minőségü buzakat termelő, magas kataszteri tisztajovedelmu földeken — igen nehéz, szinte teljesithetetlen feladatok elé állitja a termelő gazdatarsadalmat, de bizton remélem, hogy az illetékes miniszter úr által a m. kir. *közellátási kormánybiztosok részére beigert hatalmi jogkör lehetővé fogja tenni azt, hogy a helyenként mutatkozó nehézségeket és méltánytalanságokat az arra illetékesek kiegyenliteni s* ezáltal a gazdatársadalom nyugalmát a mezőgazdasági termelés zavartalanságát megerősiteni tudják.

— *Arra kérem ezért a Tiszántúl gazdatársadalmát, hogy az uj termésbeszolgáltatási rendszert legjobb tudásuk és akarásuk szerint igyekezzenek szolgálni s mindent tegyenek meg termelésük fokozása érdekében.* Sohse tévesszék szem elől azt, hogy *a háború győzelmes befejezése mily nagy mértékben függ a gazdatársadalom munkaeredményeitől* s hogy ma mindenekelőtt álló nemzeti érdekeket képez a küzdő honvédség és a hátország lakossága megfelelő ellátásának ezúton való biztositása!

— Úgy érzem, hogy nem mehetek el szó nélkül azok előtt a *megnyilatkozások előtt, amelyek az elmult vasárnapon az Alföldi Bizottság* szegedi ülésén a miniszterelnök úr és a gazdasági csúcsminiszter úr ajkairól hangzottak el.

— Mindketten olyan egyetemes kérdésekkel foglalkoztak, amelyek az egész országot érdeklik s melyek bennünket: gazdákat elsősorban érdekelnek, hiszen a miniszterelnök úr által bejelentett *uj gazdasági rend alapja a kiegyensúlyozottság és az összhangbahozatal kiván lenni a mezőgazdasági- és az iparcikkek*, a termelői és a fogyasztói árak között s azt kivánja szolgálni, hogy a dolgozó nemzet minden rétege részére biztositsa a tisztességes keresetet, a megélhetéshez és a fejlődéshez szükséges javakat.

— Azt hiszem, hogy a közgyűlés egyhangú felfogását juttatom kifejezésre akkor, *amikor kinyilatkoztatom, hogy a Tiszántúl gazdatársadalma ezzel a gazdasági programmal minden tekintetben egyetért, abban — főként a mezőgazdasági és az ipari cikkek árának összhangbahozatala tekintetében kinyilatkoztatottakban* — régi kérésének kormányprogrammá emelését látja és ebben a munkában egy emberként kiván felsorakozni a m. kir. kormány hátamögé, hogy ezek a reánk, gazdákra létfontosságú kérdések mielőbb eredményesen legyenek a gyakorlati életben is megvalósithatók.

— A magunk részéről becsülettel és fegyelemmel kivánunk dolgozni ennek *az általunk már évek óta követelt gazdasági programmnak megvalósitása érdekében* s csak egyet kérünk, hogy tisztességes munkánk és jószándékunk anyagi eredményeit is biztositsák részünkre!

Az ipari cikkekkel való ellátás

— A mezőgazdasági termelés háborús megszervezésének szoros függvénye ugyanis az árkérdésnek fenti módon történő rendezése és ezen felül még az, hogy ha az árak egyensúlyát a Szegeden bejelentettek alapján most megteremtik, *ugyanakkor vonják illetékesek gondoskodásuk körébe azt is, hogy a termelésünk folytatásához nélkülözhetetlen ipari eredetű szükségleti cikkeket* — megfelelő mennyiségben — *tényleges en meg is kaphassuk.* Mi gazdák a mi termelvényeinket minden mellékgondolat nélkül tettük és tesszük hozzáférhetővé a köz számára — bár néha a legnagyobb nehézségekkel kellett és kell megküzdenünk — állandóan azon igyekezünk, hogy termelésünk nagyságát fejlesszük és e fejlődéssel a fogyasztó rétegek ellátását fokozott mértékben biztositsuk.

— Az, hogy ez nem mindenkor és nem mindenben sikerült úgy, amint azt akartuk és szerettük volna, az nem rajtunk mulott. Az elmult években elszenvedett súlyos természeti csapások nemcsak termelésünk mennyiségét, de helyenként termelésünk folyamatosságát is veszélyeztették. Adja a Mindenható, hogy ez az idén újra be ne következzék!

— A Tiszántúl gazdaközönsége a multban már bebizonyította, hogy sokszor a maga, vagy családtagjai szájától vonta el az élelmet, hogy a városi lakosságnak és az ipari munkásságnak megfelelő élelmezését biztositsa. Most csupán azt kérjük és várjuk el joggal, hogy az iparcikkekkel való ellátásnál a mi szükségleteink legalább is oly mértékben legyenek tekintetbe véve, mint amilyen mértékben előtérbe állitottuk mi az élelemmel ellátatlanok kérdését a legnehezebb éveinkben is, — sokszor a magunk szükségleteit szorítva háttérbe. — Megköveteli ezt az igazságosság és egyben a mezőgazdasági termelés folytatásának, zavartalan fejlődési lehetőségeinek a biztositása is.

— *Országunk vezetői a 40 pengős métermázsánkénti búzaárhoz arányositott áregyensúlyi helyzetet* — sok szempontot mérlegelve — már megállapitották s részben már közhirré is tették. Nem kivánok e helyen most annak részleteire kitérni. Jó magyar érzésünkkel elfogadjuk megállapitásaikat, bár mi gazdák sokat másképen határoztunk volna. De ugyanakkor, amikor az ármegállapitásoknál reánk nézve hátrányos kérdéseket — a magasabb nemzeti közérdeket szemelőtt tartva — mi most nem feszegetjük, — ismételten is hangot kívánok adni a gazdaközönség azon jogos kívánalmának, hogy *a mi ipari ellátásunk és ipari szükségleteink biztositása is eredményesen* és sürgősen oldassék meg úgy, amiként az a falu népe nyugalmának és életlehetősége biztositásának szempontjából elkerülhetetlenül szükséges.

A ruházati cikkek

— Ezekkel kapcsolatosan csak néhány fő kérdésre kivánnék még rámutatni. — Az egyik — véleményem szerint — legfontosabb kérdésünk: *a mezőgazdasági lakosságnak ruházati cikkekkel való ellátási kérdése.* Mi, bármilyen időjárás is van, kénytelenek vagyunk magunkat és munkánkban résztvevő családtagjainkat az időjárás viszontagságainak kitenni a mezőgazdasági termelés természetéből folyóan. Mi gazdák nem tudunk fedett munkahelyeken dolgozni, mi nem kövezett, vagy aszfaltirozott utcákon megyünk, hogy elérjük munkahelyeinket s ezért szükségesnek tartom, hogy az elkövetkező őszre és télre való tekintettel e helyen már most felhivjam illetékesek figyelmét *a mezőgazdaságban dolgozók számára a lábbeli és a ruházati cikkek ellátásának kérdésére.*

— Azt nagyon jól tudjuk, hogy sem az akciós lábbeliknek, sem a felső és alsó ruhaneműeknek a minősége nem lehet békebeli. Éppen ezért azt kérjük, hogy ezeknek ára használati értékük alapul vétele mellett állapittassék meg az illetékesek által megigért áregyensúlyi keretben is!

A szappanellátás

— Még egy kérdésre kivánok rámutatni éspedig a vidék szappanellátásának hiányára. Arra kérem az illetékeseket, hogy ha *a háziszappan főzés lehetőségét* biztositani nem tudnák, úgy tegyék lehetővé legalább azt, hogy a legsürgősebben szövetkezeti szappanfőzdék létesülhessenek, mert ezen az úton nemcsak szappanellátásunkat lehetne — legalább részben — biztositani, de nagyon sok oly zsiradéknak a felhasználását is, amely jelenleg szappanfőzési lehetőség hiányában elvész.

Atmenetgazdálkodás

Végül utalni kivánok arra, hogy a közelmultban nagy előrelátással foglalkoztak illetékesek az átmenetgazdálkodás kérdéseivel. Ez számunkra is a legnagyobb fontosságú, mert éppen ennek helyes megszervezése fogja biztositani a gazdálkodásnak és munkáskérdésnek helyes átvezetését a békegazdálkodásra, melyben bizony a termelés néha túlhaladja a fogyasztást. *Ezen időszakra elő kell készülni mind a termelés beállításánál*, mind főleg a termelt javak felhasználásának megszervezésénél és termelvényeink tovább feldolgozásánál, kinemesitésénél. Úgy látom, hogy a kérdésnek e részénél lehet és kell leginkább a mezőgazdaság nyugodt jövőjét biztositani. *Azon iparnak, termelési ágnak fejlesztése a legcélirányosabb, melynek nyersanyagát, termelvényét országunk igen sok munkáskéz foglalkoztatásával tudja előállitani, egyben pedig amely ipar a falusi munkásoknak biztosit télen is megfelelő keresetet.* Tisztában vagyok azzal, hogy ez elsősorban egy befektetési lehetőséget kiván, de e lehetőségnek biztosítása az egész mezőgazdaság zökkenésmentes fejlődését és ezzel párhuzamosan a nép kultúrájának emelését biztosithatja.

Gazdaösszefogást

— Tekintetes Közgyűlés! Összefogásban, egyesülésben van az erő! Ezt nagyon jól tudjuk s mégis mit látunk? Azt, hogy a gazdatársadalom szétszóródva, különböző egyéni és pártpolitikai érdekeknek kitéve végzi a maga nehéz és felelősségteljes munkáját. Pedig a gazdák munkájának igazán eredményessé tétele és munkaeredményeinknek a mezőgazdasági termelésben részesek számára való biztositása valójában attól függ, hogy *összefogással, megfelelően tudjuk-é képviselni a nemzeti érdekekkel harmonikus gazdaérdekeinket.*

— Nehéz időket éltünk át s talán az elkövetkezők sem lesznek könnyebbek!

— *Ilyen körülmények között a gazdaösszefogásnak és az egységes gazdaközvélemény kialakitásának fokozottabb jelentősége van ma, mint valaha is volt!*

— Ha kemény kitartással és áldozatos munkával s egymással összefogva, egymást ha kell segítve és támogatva dolgozunk a közért, — akkor e munkától a Mindenható áldása bizonyára nem fog elmaradni és ilymódon a mai nehéz időkben is eredményesen szolgálhatjuk a szebb és jobb magyar jövendőt! (Éljenzés.)

Az igazgatói jelentés

Hank Olivér dr. előterjesztése után vitéz *Czeglédy* Béla terjesztette elő nagyon tartalmas és a Kamara egész munkájat feltáró igazgatói jelentését. Számtalan felterjesztést intézett a Kamara nagyon fontos gazdaérdek szolgálatában az Országos Gazdakamarához, a kormány és minden illetékes tényezőhöz. Külön részletesen foglalkozott a marhaigénybevétel ügyével s az ezzel kapcsolatos panaszokkal.

A tiszántúli terv

Szakácsi János titkár a választmány elvi álláspontját ismertette a tiszántúli tervvel kapcsolatosan. A gyakorlati gazdákat és a mezőgazdasági elméleti szakembereket akarjak egymás mellé állitani, minden legkisebb faluban is mezőgazdasági munkaközösséget kivánnak létrehozni.

Mikecz Tamás javaslatot tett a kamarai reformra, a kamarai szervezet átalakitására, hogy nagyobb feladatok megoldására is alkalmas legyen. A mezőgazdasági lakosság tökéletes megszervezését tartja szükségesnek.

Dr. *Sarkadi Kesztyüs* Lajos gazdasági főiskolai tanár az elméleti és gyakorlati gazdák munkaközösségének létrehozásához és tevékenységéhez ajánlotta fel az Akadémia segitségét és munkáját, hogy a tiszántúli terv megfelelően keresztülvihető legyen.

A mezőgazdaság fejlesztése

Dr. *Imrédy* Dezső földmüvelésügyi miniszteri o. tanácsos a miniszter üdvözletét tolmácsolta, majd igy folytatta:

— A magyar mezőgazdaság, mint termelési és üzemi ág, az utóbbi öt év alatt jelentőségében megsokszorozódott. A mezőgazdaság fontossága ma mindenki előtt tisztán áll. Feladataink is megtizszereződtek. *Olyan tempóban folyik a mezőgazdaság fejlesztése, mintha 50 év mulasztását öt év alatt akarnank pótolni.* A földmüvelésügyi kormány munkája a termelésen nyugszik, a termelést pedig a magyar gazdaközönség végzi.

— *A termelés érdekében jól működő községi és megyei tagozatokat kell életre hivni és ezeket a Kamara tájegységenként tartand össze.* Bajként állapitja meg, hogy az országban sok gazdasági szervezet működik, ami inkább szervezetlenségnek, vagy a szervezetlenség egy formájának felel meg. Az ipar és kereskedelem tökéletesen felkészült erős szervezetekkel, egységesen áll minden kérdésben. A mezőgazdaság törvényes érdekképvisleteitől csak akkor várhatunk eredményes munkát, ha ugyanilyen egységesen szervezetten és tömbben foglalnak állást a gazdák minden kérdésben. Az ilyen erős szervezet csak segitségére lehet a földmüvelésügyi kormányzatnak. (Zajos taps.)

Felszólalások, kívánságok

Polgary József a kisujszállási kisérleti telep részére kért állami támogatást. A fajta-jelleggel nem biró marhákat vegyék igénybe és ezeket vágják le, de megfelelő árat adjanak érte a gazdának, hogy jó tenyészállatokat vásárolhasson az igénybe vett állat helyet.

Báró *Kende* György azt kérte, hogy ha a tehenes gazdától igénybe veszik a marhát, annak ellenértékét adóba ne lehessen lefoglalni. Az új igénybevételt ne a februári állatösszeirás alapján, *hanem a mostani tényleges összeirás alapján vessék ki.*

K. *Tóth* Ferenc kisgazda azt kérte, hogy az olajvetőmagvakat — ha a termés nem sikerült, — ne kelljen a gazdának visszafizetnie. Kijelentette, hogy a kisgazdák minden kezdeményezést, amely a szervezettséget szolgálja, szivesen fogadnak. Elsősorban a *mezőgazdasági cselédeket részesitsék ruhaakcióban, de erre a kisgazda is rászorult*, hiszen soha nem tárolt magának ruhákból készletet, mindig csak egy évre valót vett. Örömmel üdvözlik a korszerű érdekképviseleti szerv létrehozásának gondolatát.

Kövér János: A búza árának 10 pengős emelése nem segitség, mert utána jöttek az összes áremelések.

Sz. *Nagy* Samu dr. a gyümölcstermelők ezrei, családtagjaikkal együtt 20.000 lélek nevében kéri, sürgősen adjanak ki kellő mennyiségü nikotint és káliszappant, hogy ami még megmenthető a gyümölcsösökben, azt megmentsék. *Nagyon fontos ez, mert a gyümölcs kenyérpótló.* Kéri, intézzen a Kamara sürgős, sőt soronkívüli felterjesztést, hogy a miniszter területmennyiségre és arra való *tekintet nélkül, hogy tavaly kapott-e a termelő cukrot, adjanak legalább 5 kiló cukrot befőzésre.*

Gacsályi Bertalan: A gazdák részére ruházatot, vasanyagot kér. Ha a gazda minden terményét maximális áron adja oda, vásárolhassa is meg maximális áron a szükségleteit is. *Ha maximális áron lehet venni és eladni, akkor nem lesz feketepiac.* Az állatbeszolgáltatások miatt a gazdákat ért kár viselésében nemcsak a tenyésztő gazdák, hanem *a fogyasztók is ve-*

Könyvelését elvégzi a Könyvelési Szakiroda
Vörösmarty-u.24.T.29-05

gyenek részt.

Szentannay Sámuel: Legalább *félévre előre értesítsék a gazdákat*, hogy az állatját igénybe akarják venni és így időt nyer arra, hogy tenyészállatot szerezzen be magának.

Józsa Lajos azt kérte, hogy a gazdakamarák ne politizáljanak, hanem minden erejüket a gazdák segítésére fordítsák.

A felszólalásokra gróf *Dessewffy* Aurél elnök válaszolt. Az előadott gondolatokat a Kamara felterjesztéseiben felhasználja.

— *Mi a gazdákért vagyunk* — mondta az elnök, — a gazdatársadalomnak és a gazdák céljaiért kell dolgoznunk. *A nikotin és káliszappan kiutalásáért azonnal lépéseket teszünk.*

Az igazgatói jelentést egyhangúlag elfogadták a zárószámadással és költségvetéssel együtt.

——ooOooo——

Katonai alakulat búcsúztatása

Ünnepélyes külsőségek között, Debrecen hazafias lakosságának lelkes ünneplése közepette utazott el Debrecenből egy katonai alakulat, melyet a szinpompásan feldíszített pályaudvaron melegen búcsúztattak.

A Himnusz hangjai vezették be az ünnepélyes búcsút, majd dr. *Balla* Bertalan városi főjegyző megkapóan szép, izzó lelkesedéstől áthatott beszédben vett búcsút hős fiainktól, akiket a haza iránti kötelességük elszólít az otthontól. Minden magyar ember szent kötelességének teljesítésére indulnak és valamennyiunk szeretete, büszkesége, visszaváró hite kíséri őket, itthonmaradottjaikat pedig a hazai társadalom oltalma óvja távollétükben

Lelkes búcsúztatás után a megjelentek éljenzése közepette gördült ki a honvédvonat a debreceni pályaudvarról.

——oooOooo——

A föld haszonbérbeadónak gabonában járó természetbeni szolgáltatás kiadása

A 111.000—1943. K. M. számú rendelet szerint a haszonbérlő a haszonbérbeadónak kenyérgabonából a haszonbbérbeadó háztartásához tartozó minden személy után legfeljebb 240 kg-ot szolgáltathat ki abban az esetben, ha a haszonbérbeadó igazolja, hogy ő és a háztartásához tartozók az 1943 augusztus 1-től az 1944 julius 31-ig terjedő időre a kenyér és lisztjegy jogosultságról lemondottak. Ha a haszonbérlő a szerződés szerint ennél több gabonaszolgáltatásra van kötelezve, a többlet értékét hatósági termelői áron készpenzben köteles kifizetni. A haszonbérbeadó háztartásához tartozó minden olyan személy után, aki kenyér és lisztjegy jogosultságáról az előbbiekben említett időszakra lemondott, 240 kg kenyérgabonát kell a haszonbérlő beszolgáltatási kötelességének teljesitésébe beszámitani.

Értesitem a város területén lakó haszonbérbeadókat, hogy a kenyér és lisztjegyjogosultságról való lemondáshoz szükséges nyomtatványt a haszonbérbeadó abban a közélelmezési körzeti irodában szerezheti be, ahol cukorjegyét kapta és e nyomtatványt, illetve nyilatkozatot megfelelően kitöltve ugyanott nyujthatja be. Az igy benyujtott nyilatkozat alapján, továbbá — az esetben, ha a háztartásnak kenyér és lisztjegye van — ennek egyidejű bemutatása és az 1943 augusztus 1-től esedékes szelvények bevonása mellett a haszonbérbeadó a szükséges hivatalos igazolást haladéktalanul megkapja.

Ezt az igazolást a gabona átvételekor a haszonbérlőnek át kell adni. A haszonbérlő ezen igazolas alapján kérheti a kiadott gabonának a beszolgáltatási kötelességbe való beszámitását.

Polgármester.

Kállay miniszterelnök Nyiregyházán résztvesz a Kormányzó Ur arcképének leleplezésén

Nyiregyháza, július 2. Szabolcs vármegye törvényhatóságának székházában július 3-án díszközgyűlésen leleplezik a Kormányzó Úr arcképét.

A díszközgyűlésen megjelenik *Kállay* Miklós miniszterelnök, Szabolcs vármegye törvényhatóságának örökös bizottsági tagja. Az avatóbeszédet *Dudás* Miklós hajdudorogi görög katolikus püspök mondja.

Kállay Miklós miniszterelnök, aki *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, dr. *Antal* István nemzetvédelmi propagandaminiszter és *Bárczay* Ferenc kíséretében érkezik Nyiregyházára, a rendkivüli díszközgyűlés után résztvesz a Magyar Élet Pártja megyei választmányának ülésén, utána pedig résztvesz a vármegyeháza nagytermében annak a hatnapos előadóképző tanfolyamnak záróünnepélyén, melyet Szatmár, Hajdú, Bihar és Szabolcs vármegye népművelői részére rendezett.

Debreceni beszélgetés Európa legjobb teniszjátékosával

A legnépszerűbb és legjobb magyar teniszjátékos **Asbóth József** tegnap érkezett meg Debrecenbe. Kiséretével és nagy csomagjaival a pályaudvar előtt felszállt a villamosra. Mellé szegődünk és interjut kérünk tőle, — Kissé nehezen megy, de aztán megindul a szó és mondja :

— Szombathelyről indul ki pályafutásom s már hosszú évek óta teniszezem. Sok és fáradságos munka után a legjobb magyar játékosok élvonalába kerültem. Az utóbbi esztendőkben pedig elég jól ment — jegyzi meg szerényen a népszerű bajnok.

Valóban, az utóbbi években jól ment. Ellenfelei pedig már vagy három év óta nincsenek, mert a legnevesebb külföldi élvonalbeli játékosokat, így többek között a nemrég elhunyt német Henkelt, az olasz Romanonit, Del Bellot, jugoszláv Puncsecst, Palladát, a horvát Miticset és még igen sok külföldi kiválóságot győzött le s ma nevét az egész világon jól ismerik.

— Bejártam az egész Európát s annak minden államát. Sok-sok külföldi tapasztalatom van, s az egyetlen vágyam az, hogy a háború befejezésével a többi világrészek legjobbjaival összemérhessem tudásomat.

A tenisz utánpótlásról esik szó s Asboth és Dörner edző együtt jegyzik meg, hogy a mai fiatalság mind nagyobb és nagyobb tömegekben hódol a „fehér" sportnak. Sok tehetséges fiatal játékosunk van már s rövid idő mulva sokan fognak róluk hallani.

— Melyik volt élete legizgalmasabb mérkőzése — kérdezzük.

— A sok között talán a legizgalmasabb az 1940-ben Berlinben lejátszott Henkel elleni küzdelem mondható, ahol a németek világhírű játékosa már 2:0-ra vezetett és én végeredményben mégis csak tudtam győzni. Nagyon izgalmas volt az 1939-ben Puncsecs elleni mérkőzés is, ahol szintén csak nagy küzdelem után kerültem ki győztesként.

Mosolyogva nyujt kezet s búcsúzásul mondja :

— Szeretném a debreceni közönségnek is bemutatni képességemet és tudásomat.

A HUMORISTA SZEMÉVEL

FUTBALLISKOLA

Áttanulmányoztam a nyári egyetemek anyagát és megütközve látom, hogy az egyik legfontosabb tantárgyat sehol sem vették fel. Mens sana in corpore sano — a futballt is tanitani kell. Imhol a tanmenet rövid kivonata.

A FUTBALLRÓL ÁLTALÁBAN

A futball a legnépszerübb sportág. Széles zöld gyepen 22 rövidnadrágos fiatalember rugdossa egymást, körül pedig óriási tömeg kórusban ismétli: »Hülye, hülye!« Néha egy bőrlabdát is látni, igyekeznek kirugni a kerítésen, mert akadályozza a sportolást.

A JÁTÉKOSOK

A futballisták két csoportra oszthatók: profik és álamatőrök. Szórványosan amatőrök is akadnak, ezeket nem lehet megfizetni. Annyit kérnek.

A BÍRÓ

A pálya szélén sétál, olykor fütyül és felveszi a napidíjat. Néha megverik, de nem eléggé.

A TACCSBÍRÓ

A vonalon futkos, zászló van a kezében és annak nyelével időnként fejbe vágja a játékosokat.

AZ INTÉZŐ

Ládán ül, felugrál, haját tépi, ordít bereked és a végén aszongya: »Borzasztó, hogy némelyik ember milyen ideges!«

A TRÉNER

Hivatása a tanítás, oktatás, taktikai utasitás. Ő a modern futball Hunyadi Lászlója, róla írta a költő: »Beszélhetsz jó vitéz, senki sem hallgat rád.«

A FŐRENDEZŐ

Széles karszalag mutatja, hogy az ő kötelessége a rend fenntartása. Botrány esetében azonnal közbelép, ő adja a legnagyobb pofonokat, míg a rendőrök el nem hurcolják.

(Kiss József.)

A debreceni vendéglősök szünnapja

Hétfőn tartanak zárva : Páll söröző, Rácz Jenő „Rózsabokor", Orosz László, Tóth Árpád-u. 26, Kozma Sándor „Korona" étterme, Süli Géza színházi bodegája, Habina Vince, Cegléd-utca, Suba István, Híd-utca. **Kedden** tartják szünnapjukat : Tatár Antal, Wesselényi-utca. **Szerdán :** a Gambrinus étterem. **Csütörtökön :** Tóth Imre a vágóhídnál és Villás Ferenc, Monostorpályi-úton. **Pénteken :** Lukács József, Tóth Árpád-utca, Halász Bernát, Magoss György-tér, Gömöriné „Otthon' söröző, Sas-utca, Schaff Kálmán, Csapó-utca, Szakács Józsefné, Petőfi-tér, Bernardin „Kis Pipa", Csapó László, István-út. **Szombaton :** Breier József „Kis Hungária", Berger Hermanné, Hunyadi utca. **Vasárnap:** Arany Pál, Vendég-utca, Kovács Lajos, Erzsébet utca, Goldstein Arnold „Éden" étterme.

——ooOoo——

FILM

A HUNGÁRIA filmszínház az elmult tél folyamán már vetítésre került **„Halálos csók"** című Karády-filmet újította fel. A Debrecenben már ismert film még mindig jelentős érdeklődést váltott ki. Karády Katalin mellett Nagy István, Somlay Arthur, Rajnai Gábor, Pethes Ferenc, Greguss Zoltán játszák a darab főbb szerepeit.

——ooOoo——

Tánciskolák

* **Schaff tánciskolájában,** a Koronában ma este 7 órától, holnap, vasárnap délután 5 órától össztánc.

ELSŐRENDŰ TISZTI
zöldzsávoly
anyagom érkezett.
GAÁL MIHÁLY egyenruhaszabó Attila-tér 5.

A javadalmazási határ átmeneti felemelése a betegségi, öregségi biztosításban

A belügyminiszter a pénteki hivatalos lapban rendeletet adott ki, amelynek értelmében a betegségi biztosítási kötelezettség szempontjából megállapitott javadalmazási határt átmeneti hatállyal havi 600 pengőre, illetőleg évvi 7200 pengőre, az öregségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági biztosítási kötelezettség szempontjából megállapitott javadalmazási határt pedig ugyancsak átmeneti hatállyal havi ezer pengőre, illetőleg évi 12.000 pengőre emelte fel. A rendelet ma lépett életbe.

Megérkezett a német ifjak 32 tagú csoportja Debrecenbe

Tegnap este ünnepélyes fogadtatásban volt része a német ifjak 32 tagú csoportjának, akik az ifjúvezetőképző táborba érkeztek. Fogadtatásukra a pályaudvarra kivonult a tábor díszszázada *Lavotta Emil és Frimmer Pál* vezetésével.

Megérkezéskor a vasúti kocsikból kiszálló német ifjakat Lavotta Emil fogadta, majd pedig a díszszázad elé vonultak a németek és itt vette kezdetét az ünnepélyes fogadtatás. Frimmer Pál köszöntötte közvetlen szavakkal az érkezőket s kérte őket hogy itt tartózkodásuk után vigyék magukkal a magyar föld szeretetét. Árvalányhajas virágcsokrot és nemzetiszinű magyar zászlót — középen a levente jelvénnyel — nyujtottak át, amit a németek részéről *Őrhegyi István* oktató vett át.

Ezután a német csoport szervezője és vezetője s kisérője, a debreceni származású Kiss Ernő szólott a felsorakozott debreceni leventékhez.

— *Magyar Testvéreim!* Mélyen áthatva állok itt előttetek, s ez a megkapó fogadtatás mely ben részünk volt, hű jelképe annak, hogy mily izzó lelkesedés tölt el benneteket és hogy mily nagy szeretettel gondoltok ránk, berlini magyarokra.

— En mint régi hajdúmegyei, aki a Hajdúság szeretetét vittem ki messze az anyaföldtől távolt külföldre, most tudom csak, hogy mit jelent az, külföldön élni, messze a szülőföldtől. De mi, akik ott kint élünk teljes akarattal, minden erőnkkel egy szebb boldogabb és jobb Európáért harcolunk, küzdünk és vérzünk.

— Mi az itteni tartózkodásunk alatt igyekszünk magunkból igazabb magyart és emberebb embert faragni s remélem, hogy közös munkánk ededménye nagy lépés lesz a Szebb Jövő felé.

A nagyhatású beszéd után háromszoros éljent kiáltott a felsorakozott díszszázad, majd pedig a németek csoportja huj-huj hajrával válaszolt.

Harminckét német ifjú érkezett Debrecenbe, ezek közül három nem berlini, a többi pedig mind a német fővárosból való. Velük érkezett magyar meghivásra Joachim Petrunne. A németek tiszteletére ma este félnyolc órakor ünnepélyes tábortűz lesz a Cserkészparkban s oda mindenki bemehet.

Giraud Washingtonban?

Stockholm, június 2. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti : A „Dagens Nyheter" péntek reggeli számában a következő jelentést közli :

A londoni rádió a péntekre virradó éjszaka azt a hírt közölte, hogy Giraud tábornok már napok óta Washingtonban tartózkodik s mielőtt visszatér Algírba, még több napot tölt az Egyesült Államok fővárosában.

——ooOoo——

Mi történt 25 és 15 évvel ezelőtt?

Változatlanul nyugalom van ez összes harctereken 1918 július 4-én. Egyelőre mind a két fél erőit csoportosítja, s igyekszik a másik gyengéit kipuhatolni. — Angliában általában a közeli napokra nagy német támadást jósolnak, amelynek közvetlen célja Páris lenne.

Kievből származó hírt közölnek az összes lapok: Alexandrovics Mihály nagyherceget cárrá kiáltották ki, s a nagyherceg a cseh és kozák csapatokkal Moszkva felé tör előre. A hírt a tőzsde rendkívül kedvezően fogadta, s a rubel kurzusa két kopejkával emelkedett. Ez azonban nem sokáig tartott, mert egy későbbi hír már bejelentette, hogy a cseh és kozák csapatok Moszkva előtt súlyos vereséget szenvedett a vörösöktől és kénytelenek voltak visszavonulni a hegyekbe.

Bécs és Budapest között repülőposta közlekedik. A postába bekapcsolták Debrecent is, csak a debreceni leveleket Pestre vonaton szállítják.

Tíz évvel később a világ figyelme még mindig aggódva tekint a magas északra, ahol az emberiség igazi hősei élet-halál harcukat vívják a természettel. Anglia is elhatározta, hogy mentőexpedíciót küld ki Amundsennek és társainak a felkutatására. Az expedíciót a közvélemény nyomása alatt indítják útnak.

Budapesten ezen a napon kezdette meg működését az öngyilkosvédő iroda. Az iroda a különböző emberbaráti intézményekkel karöltve működik, s anyagilag működése máris biztosítva van.

Irredenta veszedelem miatt a románok nem adnak vizumot 24 éven felüli magyar férfinak.

A legutóbbi események miatt lemondott a szerb kormány. A király lemondást elfogadta, s egyelőre kormányalakítással még nem bízott meg senkit. Hír szerint megvárja míg Radics felgyógyul.

A Jótékony Nőegylet választmányi ülése

A Jótékony Nőegylet választmánya ülést tartott, **Sass Béláné** elnöknő lelkes szavakban megemlékezett a **Főméltóságú Kormányzó Ur 75 születési évfordulójáról.**

A választmány tagjai felállva, lelkesen ünnepelték a Kormányzó Urat.

Ezután az elnöknő kegyeletes szavakkal megemlékezett dr **Szentpéteri Kun Béláné** választmányi tag elhunytáról, aki hosszú éveken át buzgó és áldozatos tagja volt a Jótékony Nőegyletnek. Az elhunyt kiváló érdemeit a választmány jegyzőkönyvében örökíti meg.

A megüresedett választmányi tagságra a választmány dr **Vajthó Lajosnét** hívta be.

Ezután elnöknő a június 19-iki nyári ünnepély sikeréről számolt be.

Az elnöki jelentés után dr **Palánszki András** gondnok ismertette a nyári ünnepély elszámolását, amelynek bevétele 1857.48 P volt.

Magyar Bertalan titkár felolvasta a múlt gyülés jegyzőkönyvét és ismertette a Nőegylethez érkezett átiratokat. Tudomásul vette a választmány dr Kováts Jenő ügyész és dr Palászky András gondnok jelentését.

——oooOoo——

Egészsége sérelme nélkül minden ember kibir néhány napot étkezés nélkül? Merlatti, az olasz koplalóművész egy alkalommal ötven napig koplalt, anélkül, hogy valami baja történt volna. Mac Swiney, Cork ir város polgármestere hiteles történeti adatok szerint csak 74 napos koplalás után halt meg a börtönben.

Az új vágómarha, borjú- és sertésárak

A hivatalos lap péntek reggeli száma közli az új állat- és állatitermék árakat. E szerint az ország egész területén az élősúlykilogrammonkénti árak a következők:

Ia osztályú ökör és növendékmarha 2.20, IIa 2, IIIa 1.80, Ia bika 2.15, IIa 1.95, IIIa 1.75. Ia tehén 2.10, IIa 1.90, IIIa 1.70, Ia borjú 2.40, IIa borjú és bivalyborjú 2.10, vágó juh 1.50, vágóbárány 1.60 pengő élősúlykilogrammonkint.

Sertés 20—25 kg-os 4.30, 25—30 kg-os 4, 30—35 kg-os 3.82, 35—40 kg-os 3.70, 40—45 kg-os 3.60, 45—50 kg-os 3.37, 50—55 kg-os 3.18, 55—60 kg-os 3.03, 60—65 kg-os 2.90, 65—70 kg-os 2.79, 70—75 kg-os 2.70, 75—80 kg-os 2.66, 80—85 kg-os 2.63, a 85 kg és ennél nehezebb súlyú sertés élősúlykilogrammonkénti ára az ország egész területén 2.60 pengő.

A vágómarhából kitermelt hús és melléktermékek fogyasztói ára a következő: marhahús 5.10, bivalyhús 4.70, csontos marha vesepecsenye 7.60, tisztított marha vesepecsenye 10 P, tisztított bivaly vesepecsenye 8.40, marhanyelv torokkal 5, tisztán 6, marha- és bivalytüdő 1.60, marha- és bivalyvelő 2.10, fejhús 3.40, füstölt marhanyelv 7.90, főzve 11, borjúhús 5.40, borjúmáj 6, fejhús 3.70, borjúnyelv 5.30, borjútüdő 2.70, juhhús 3.70, bárányhús 4.20, füstölt juhhús 4.80, füstölt és főtt juhhús 6.80 P kilogrammonkint.

A sertésből kitermelt nyers fehéráru legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén a következő: zsír és tepertő 5.60, zsírszalonna bőrrel 4.70, bőr nélkül 4.90, háj 5.30, kenyér és tokaszalonna, bőrrel 4.60, bőr nélkül 4.80, szalonna nyesedék 4.80 pengő kg-kint.

A sertéshúsrészeknek kijelölt húsiparosok által számítható legmagasabb fogyasztói ára a benne levő csonttal, minden nyomaték nélkül történő árusításnál a következő: (Az első szám a Budapesten és környékén, a második szám a központilag ellátott területen, a harmadik szám az ország egyéb területén érvényes árakat tünteti fel.)

Rövidkaraj 6.90, 6, 5, hosszúkaraj 6.30, 5.50, 4.60, egész karaj 6.60, 5.70, 4.80, bőröskaraj 6.60, 5.70, 4.80, comb 5.50, 5.10, 4.20, lapocka 5.30, 5, 4.10, tarja 5.10, 4.80, 4, oldalas 3.80, 3.70, 3, kolbászhús és sertésdagadó 6.30, 5.50, 4.50, csülök 3.20, 3, 2.60, sertés és malacfej 3, 2.60, 2.20, köröm 1.50, 1.40, 1.40, sertés és malacmáj, nyelv, vesevelő 3.90, 3.60, sertés és malactüdő, szív, lép 2.70, 2.40, 2.40 P kilogrammonkint.

Az élő baromfi legmagasabb termelői ára az ország egész területén a következő: liba 4.80, kacsa 4.70, csirke és gyöngyös 4.40, tyúk 3.60, pulyka 4.20 P kg-ként. Az élőbaromfi fogyasztói ára a következő: csirke 6.80, tyúk 5.60, pulyka 6.30; gyöngyös 6.40, a vágott baromfi: csirke 8, tyúk 6.80, pulyka 7.50, gyöngyös 7.60.

A liba- és kacsabontásból való termékek legmagasabb fogyasztói ára (első szám vidéken, második szám Budapesten.) Máj. 20, 27, a 30—45 deka grammos 17.50, 24, a 30 dekán aluli 12—18, aprólék 2.10, 2.80. zsír nem egalizált 9.60—11.60, tepertő 10.50, 13, mell nyúzva 5.50, 7.60, hát nyúzva combbal 4.30, 6.40, comb bőr nélkül 5.60 és 7.40.

A hatósági kenyér legmagasabk árának megállapítása

A m. kir. közellátásügyi miniszter úr 38.500—1943. K. M. számú rendeletével az 1943 július hó 1-től kezdődő hatállyal a hatósági lisztből készült egységes búzakenyér, rozskenyér és árpás búzakenyér legmagasabb fogyasztói árát kg-ként 58 fillérben állapította meg.

Polgármester.

Liszt árak újabb megállapítása

A m. kir. közellátásügyi miniszter úr 38.000—1943. K. M. számú rendeletével a hatósági liszt fogyasztói árát július hó 1-én kezdődő hatállyal a következőkép állapította meg:

Búzadara kg-ként — — 1.38 P
Finomliszt kg-ként — 1.34 P
Egységes búzakenyérliszt kg-ként — — — 0.58 P
Rozsliszt kg-ként — — 0.50 P
Grahamliszt kg-ként — 0.82 P

A megállapított fogyasztói árak a csomagolás költségét magukban foglalják.

Polgármester.

A cukor belföldi árának megállapítása

A m. kir. pénzügyminiszter úr 144.900—1943. X/a. számú rendeletében a belföldi cukor fogyasztói árát a vidékre vonatkozólag az alábbiak szerint állapította meg métermázsánként: Kristálycukor 100 kg-os zsákokban 210 pengő. Finom kristálycukor 100 kg-os zsákokban 211 P. Kristálycukor 50 kg-os papirzsákban 210 pengő. Finom kristálycukor 50 kg-os papirzsákban 211 P. Kockacukor 50 kg-os ládában 216 P. Piccolócukor 50 kg-os ládában 217 P. Kockacukor 25 kg-os nettó ládában 216 P. Kockacukor 5 kg-os dobozban 214 P. Piccolókockacukor 5 kg-os dobozban 215 P. Kockacukor: 2 kg-os dobozban 215 P, 20 kg-os zsákban 216 P, 20 kg-os papirzsákban 216 P. Pile 20 kg-os zsákban 215 pengő. Liszt 25 kg-os zsákban. 5 kg-os dobozban, vagy 25 kg-os papirzsákban 213 P. Öt vagy tíz kg süveg 215 P. Nyerscukor 207 pengő.

Polgármester.

A petróleum és motalkó új ára

A petróleum legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén literenként 70 fillér. A kutakból kiszolgáltatott motalkó legmagasabb fogyasztói ára az ország egész területén 1.04 fillér literenként.

Ipari cukor után fizetendő fogyasztási adó és kincstári árrészesedés és az ipari cukor árának újabb szabályozása

A m. kir. pénzügyminiszter úr 1750—1943 PM számú rendelete szerint a cukrot feldolgozó üzemek részére „ipari cukor vásárlási engedély" alapján vásárolható cukor árát 1943 július hó 1 napjától kezdődő hatállyal a különböző cukor fajtákra a cukor belföldi eladási árán felül száz kilónként 200 pengővel magasabban állapította meg.

Ezt a száz kilónként 200 pengő többletet az eladó nagykereskedő, vagy kiskereskedő a vevőtől nem követelheti, tehát a cukrot a 144.900—1943 X—a. számú rendeletben megállapított áron köteles kiszolgáltatni.

1943 július hó elsejétől kezdve a cukor-kereskedőknek csak akkor szabad ipari cukorvásárlási-engedélyre cukrot kiszolgáltatni, ha a vevő kilónként 2 pengő fogyasztási adó különbözetet postacsekklapon befizetett. Azoknak tehát, akik csak kilónként 1 pengő fogyasztási adó különbözet befizetését igazolják, a cukrot kiszolgáltatni nem szabad.

A kereskedő az ipari cukorvásárlási engedélyre csak akkor szolgáltathatja ki a cukrot, ha ipari cukorvásárlási engedélylyel együtt a fogyasztási adó befizetését igazoló postai csekk elismervényét is beszolgáltatja.

A 105.470—1943 KM számú rendelet alapján kiadott **befőzési cukor után kilónként továbbra is csupán az 1943 június 30-ig** érvényben volt 1 pengő fogyasztási adó többletet kell befizetni tehát a pénzügyminiszter úr ennek a cukornak az árát a 144.900—1943 X—a számú rendeletében megállapított áraknál csupán száz kilónként száz pengővel magasabban állapította meg.

Polgármester.

Fűszerkiskereskedők figyelmébe

A Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesületének és a Baross Szövetség fűszerszakosztályának elnöksége közli tagjaival, hogy a folyó hó 1-én megjelent árszabályozo rendeletek részletes megbeszélése céljából folyó hó 4-én, azaz vasárnap délelőtt pontosan fél 12 (féltizenkét) órai kezdettel tagértekezletet tart. Tekintettel arra, hogy az értekezlet iránt mégis nagy az érdeklődés és a Baross Szövetség helyisége, illetve annak befogadóképessége kicsinek bizonyulna, ezért az értekezletet a Cserepes-utca 3. szám alatti, kedvezőtlen idő esetén pedig a Kereskedő Társulat kistermében tartja meg az elnökség.

Tekintettel arra, hogy a rendeletek megjelenésük napján, azaz július 1-én már hatályba léptek és az egyes fogyasztói árak nagyságára vonatkozóan még igen sokan tájékozatlanok, ezért itt közöljük a fűszerkiskereskedők által forgalmazott egyes cikkeknek a rendeletekben megállapitot legmagasabb fogyasztói árát.

Étkezési só 1 kg.	—.54 P
Csomag. asztali só 1 kg.	—.84 P
10%-os szeszecet 1 liter	1.28 P
Den. szesz 1 lit. pal.	4.— P
Den. szesz ½ lit. pal.	2.06 P
Sajtolt élesztő dkg.	—.04 P
Svéd és Turul gyufa dob.	—.08 P
Rózsa szalongyufa dob.	—.14 P
Nullás liszt 1 kg.	1.34 P
Eb. liszt 1 kg.	—.58 P
Tojás 1 kg.	4.50 P
Tej 1 liter	—.52 P
Túró 1 kg.	1.75 P
Kristálycukor 1 kg.	2.10 P
Kockacukor 1 kg.	2.16 P
Porcukor 1 kg.	2.13 P
Kenyér 1 kg.	—.58 P

Szivarkapapiros, 60 lapot tartalmazó könyvecskénkint emelhető 3 fillérrel.

Szivarkahüvely, 100 hüvelyt tartalmazó dobozonkint emelhető 8 fillérrel.

A fenti árak a Debrecenre érvényes legmagasabb fogyasztói árak.

A fogyasztási adó és adópótlék felemelése

A m. kir. pénzügyminisz úrnak 1800—1943 PM. szám alatt kiadott és a Budapesti Közlöny 1943 július 1-i számában megjelent rendelete szerint a fogyasztási adó, valamint az adópótlék tételei 1943 évi július 1-től kezdődő hatállyal felemeltettek.

Ennélfogva Debrecen sz. kir. város területén az 1943 évi július hó elsejétől kezdődőleg fizetendő bor- és húsfogyasztási adó, valamint sör és szeszfogyasztási adópótlék tételei a következők:

Bor, pezsgőbor, habzóbor, (az ecetkészítésre, vagy ipari sav elő állítására előzetes engedély mellett adómentesen felhasznált bor kivételével) 100 literenként 50.— pengő.

Bormust, szőlőcefre 100 literenként 35.— P.

Gyümölcslé 100 literenként 18.

Az ecetkészítésre, vagy iparisav készítésre felhasznált bor előzetes engedély mellett adómentes.

Vágó és kisebb marhák, úgymint ökrök, bikák, tehenek és egyéven felüli borjak darabonként 36.— P.

Egy éven aluli borjak darabonként 6.— P.

Juhok, kosok, kecskék, kecskebakok, ürük és birkák darabonként 2.50 P.

Bárányok 14 kilóig, gödölyék és malacok 6 kilóig darabonként 1.50 P.

Malacok 6 kilótól 20 kilóig darabonként 5.— P.

Süldők és sertések 20 kilón felül 70 kilóig, darabonként 6 P.

Sertések 70 kilón felül, 110 kilóig darabonként 8.— P.

Sertések 110 kilón felül darabonként 10.— P.

Friss hús, a vágott marhának fogyasztásra alkalmas egyes darabja, továbbá besózott, füstölt pácolthús, kolbászféleh és szalonna 100 kilónként 12.— P.

Szalámi és szelencehús 100 kilónként 24.— P.

A város (község) területén leölt minden vágomarha, ideértve az egyéven aluli borjakat is, élősúly szerint 100 kilónként 6.— P.

A város (község) területén leölt minden sertés, ideértve a malacokat is, élősúly szerint 100 kilónként 10.— P.

Idegen határban leölt állapotban behozott minden vágómarha és sertés holtsúly szerint 100 kilónként 12.— P.

Sör, 100 literenként 3.20 P.

Az olyan égetett szeszesitalok és folyadékok, amelyeknek alkoholtartalma a közönséges 100 fokú szeszmérővel megállapítható hektoliterenként 0.60 P.

Az olyan égetett szeszesitalok és folyadékok, amelyeknek alkoholtartalma a közönséges 10 fokú szeszmérővel meg nem állapítható, literenként 0.48 P.

Polgármester.

CSIRKE VILLA

Irta: IGNÁCZ RÓZSA

Nincs nagyobb fényüzés, mint a vidéki élet örömeit elvesni Budapesten. Már pedig a budai villalakók, különösen erre, mifelénk, az Istenhegy, Kissvábhegy vidéken és kapcsolt területein, kezdenek ugy élni, mintha kisgazdák lennének Somogyban.

Ismerek erre felé egy gyönyörű villát. Estenként, fel a hegyre, éppen odáig birom szusszal. Meg-megállok hát és sokáig bámulom. Apolt, nyirott bokrú kertje van. Ilyenkor, tavasszal, válogatott fűmaggal bevetett virágagyások között, a kert szökőkutas medencéjében aranyhalak szoktak uszkálni. De volt a kastélynak beillő villa kertjében, a háboru előtt, teknős békáknak való homokdombocska is, csillogó, lapos, fehér kövekkel kirakva kereken, két aloé bokor között. A vaskerítésre pünkösd táján viruló krizomrózsa kapaszkodott. A ház fehér márvány lépcsője ugy lejtett alá a zöld pázsitos kertbe, mint egy szétteregetett menyasszonyi fátyol. Pár éve még, esténként, hullámos florentin kalapban s az aranyszandálocskák orrát verdeső, suhogó ruhákban, garden partira gyülekező dámák sétáltak a márvány lépcsőn föl és alá. Az álom-villa gazdasági része, mint afféle mutogatni nem való, hátul, a másik utcára nyílt. A rendelést, a városból, a hátsó kapun szállították.

Két évvel ezelőtt nem vetették már be fűmaggal az egész parkot. Az aloé bokrok s a japáni birs közé kék levelü, duzmadt karalábé került. Tavaly, a krimzon rózsák tövén, egyszerre csak kikelt egy hosszú, keskeny csikban a sóska. A sóska után aztán meglepő gyorsasággal jött a sok változás. Gazdasági udvara nem volt a háznak, csak kapuja volt, a gazdasági termékek részére. Elkerítettek hát egy kis részt a márvány lépcső mögött s zöldre festett deszkából ólat ácsoltak: néhány kacsának.

Nem tudom, hogy a márványlépcsős villa mutatta-e a példát, vagy itt, minálunk, egyszerre történt a változás? Ugy fekszem le fáradtan a napi hajszától, mintha Budapesten élnék. S hajnali öt órakor, a szomszéd villa ifju kakasa felszáll a bukszus bokor törpe tetejére s berzenkedve kukorékol egy harsányat a Vár zöld kupolája felé. Mert nálunk onnan kél a nap. S aki kakas, annak fel kell szállnia valamire. A bukszus bokor is kerek és lapu, akár egy paranyi szemétdomb, Felsőmocsoládon. Szemközt barátném, a bíróné, az erkély egyik felében fát gyüjt ielire, a másikban két ketreckében házinyulakat tenyészt. Szinte várom már, hogy a hátam mögötti házban, ahol évek óta üresen áll egy kicsiny kunyhónak beillő, kecses kutyaól, felvisitson valamelyik hajnalon egy rózsaszin orru, bájos malac.

Mindig Illyés Gyula könyve jut eszembe, a Csizma, ha látom, miként vidékiesedünk. Van úgy, hogy a meg nem értett eszméket éppen azok kezdik megvalósitani, akiktől nem is várná az ember.

Tegnap is elsétáltam a márvány lépcsős villáig. Azt hittem, nem látok jól. Közelebb mentem. Egy pirosas tyúk, kotlástól lankadt bóbitával s földig ereszkedett tollakkal, büszkén lépegetett a márvány lépcsőn felfelé. Nyomában vagy kilenc kis csirke. Sárgák voltak, mint a nap. Nem látszott rajtuk semmi megillelődöttség. Mint az elsőbálos leányok, ugy mentek a mamájuk után, mig fönt az ajtóban, csikos ujjasban s fekete nadrágban, kezében kefeseprűvel egy sérlődött arcu inas meg nem jelent...

Uzenetek a frontról

A Z—558 tábori posta számról megnyugtató üzenetet küldenek az alább felsorolt bajtársak. — Megnyugtatják szeretteiket, jól vannak, egészségesek. Hozzátartozóiknak csókjaikat, ismerőseiknek üdvözletüket küldi.

Csiha István zászlós Debrecenbe, Z. Papp János szakaszvezető Debrecenbe és Hajdúböszörménybe, Fazekas János tizedes Hajdúnánásra, Varjas Béla szakaszvezető Debrecenbe, Csathó István szakaszvezető Hajdúszovátra, — Pataki Károly szakaszvezető Debrecenbe, Sándor Károly örvezető Hajdúszoboszlóra, Boross Sándor honvéd és Szilágyi József honvéd Debrecenbe, Elek Gyula honvéd Tiszacsegére, Szemán Gábor honvéd Debrecenbe, Szilágyi József honvéd Derecskére, Ceglédi Antal honvéd Hajdúszoboszlóra, Turi Ferenc örvezető Hajdúszoboszlóra, Takács Sándor honvéd Debrecenbe és Pallagra.

A B—273 tábori posta számról megnyugtatják hozzátartozóikat az alább felsorolt bajtársak, jól vannak, nincsen semmi bajuk. Kérik szeretteiket, ne aggódjanak értük. Csókolják őket, ismerőseiket pedig üdvözlik.

Turi Kálmán örvezető Hajdúböszörménybe, Székely Bálint örvezető és Csathó István szakaszvezető Hajdúszovátra, Tömpe Mihály örvezető Debrecenbe, Keserü Sándor honvéd és Faragó Lajos honvéd Püspökladányba, Balla László tizedes Debrecenbe, Erdei József honvéd Derecskére, Szabó Pál honvéd Hajdúdorogra, Beleznai János honvéd Hosszúpályiba Gy. Szabó József Hosszúpályiba, Rácz Benjamin honvéd Püspökladányba, Békési Ungvári Gyula honvéd Derecskére, — Pataki Ernő honvéd Pocsajba, Csige Péter honvéd Balmazujvárosra, Kiss József honvéd Püspökladányba, Páskuly Antal honvéd Nagylétára, Ignáth András örvezető Hajdúböszörménybe, Crosz Lajos tizedes Debrecenbe, Gulyás László honvéd Monostorpályiba, Jámbor László szakaszvezetaö és Fazekas József tizedes Hajdúnánásra, Pénzes Gábor tizedes és Szücs János örvezető H-Nánásra, Lámfalussy József honvéd Debrecenbe, Fehér Sándor honvéd Hosszúpalyiba, B. Széles Sándor tizedes és Szabó Lajos tizedes Tetétlenre, Kövér Márton tizedes, Ferenczi Sándor honvéd és K. Molnár Imre honvéd Hajdú Böszörménybe, Farkas Lajos honvéd Hajdúdorogra, Pataki József örvezető Debrecenbe, Kapus Sándor honvéd Debrecenbe és Hajdúszovátra, Tóth Mihály honvéd Nádudvarra, Környei Kálmán szakaszvezető Debrecenbe, Karacs Imre honvéd Püspökladányra, Karacs Imre II. honvéd Földesre, Dobos Ferenc honvéd Bárándra, Tóth Lajos örvezető Derecskére, Kerezsi László honvéd Egyekre, Varjas Béla szakaszvezető Debrecenbe és Tóth Kálmán tizedes Debrecenbe.

A felsorolt bajtársak a Z—558. és a B—273 tábori posta számról megnyugtatnak mindenkit egészségesek s kérik hozzátartozóikat, ismeröseiket, írjanak.

A legnagyobb eddig ismert sáskaraj, melyet **Észak-Afrikában figyeltek meg, száz kilométer hosszú, 20 kilométer széles és** 30 méter vastag volt

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass !

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 3-án reggel 8 órától, július 10-én reggel 8 óráig : „Kossuth" Piac u. 26, telefon : 29-56. sz. — „Magyar Korona" Kálvin-tér 15, telefon: 16-06 — „Arany János" Csapó u. 66., telefon: 11-78. — „Hungária" Szoboszlai út 4. f., telefon: 32-50.

Ma már csaknem szabály az,

hogy az elveszett élelmiszer jegyek nem szoktak megkerülni. Súlyos problémát jelent ez a károsultak számára is és sok kellemetlenséget szerez a közellátási tisztviselőknek, akik legjobb akaratuk ellenére sem tudnak segíteni az ilyeneken.

E szabály alól megis van kivétel. Most kettőt jegyzünk fel: Mind a kettőnek a szenvedő szereplője egyetemi altiszt. Közülük az egyik nem kevesebb, mint hat személyre szóló összes jegyet veszített el bevásárlás közben. Már-már reménytelennek látszott a helyzet, amikor az élelmiszerjegy tulajdonosát felhívta a Kontsek divatáru üzlet üzletvezetője s udvarias hangon bejelentette, hogy egyik alkalmazottuk a nagy forgalomban megtalálta a földre ejtett jegyeket s azokat a rajtuk feltüntetett tulajdonosok átvehetik.

A másik altiszt szintén több jegyet veszített el. Nem is az övét, hanem az egyik professzorét. Még aznap este megjelent a református főgimnázium egyik tanulója a jegyek egyik tulajdonosa előtt katonásan tisztelgett s átadta azokat hiánytalanul. Amikor pedig az illető professzor meg akarta jutalmazni, ennyit mondott: Nem fogadhatok el semmit. Kötelességem volt visszaadni. Ezzel elment. Tudomásunk szerint az illető professzor másnap felkereste a gimnázium igazgatóját és személyesen gratulált azért, hogy ilyen derék, jellemes diákokat nevel a Kollégium.

— **Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomokban.** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Ferenczy Károly, délután 6 órakor Gáll Mihály, Kistemplomban délelőtt 9 órakor Loós András, délelőtt 11 órakor Uray Sándor, délután 6 órakor Erdei Mihály. Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 6 órakor Dusicza Ferenc. Károlyi Gáspár-téri templomban 9 órakor Siposs Imre, délután 4 órakor Sulyok Kálmán. Ispotály téri templomban délelőtt 10 órakor Molnár Ferenc, délután 6 órakor Sárközy Lajos. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor dr Hegyaljai Kiss Géza, délután 6 órakor Tariska Zoltán. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Kovács József, délután 6 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Orosz János, délután fél 7 órakor Mezey Béla. — Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Balogh József, délután 6 órakor Balogh József. Kerekestelepi templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László. Egyetemi templomban delelőtt 11 órakor dr Farkas Pál. — Auguszta-szanatóriumban délelőtt negyed 10 órakor Koncz Zoltán. Egyetemi klinikák: egész héten Koncz Zoltán, Téglaskerti áll. isk. délelőtt 10 órakor Sárközy Lajos. Téglavetői gyül. házban délelőtt 9 órakor Erdei Károly. Wolaffka-telepi olvasókörben délelőtt 10 órakor Pinczési Pál. — Tanyai istentiszteletek. Hármashegyen délelőtt 10 órakor és Lukaházán délután 3 órakor vitéz Szabó Endre. Ondód I. Kádár dülőn délelőtt 10 órakor Rápolthy Árpád. Ebesen délelőtt 10 órakor Molnár Gyula I. Pallagon delelőtt 9 órakor Nagy Károly.

— **A gör. kat. templomban** délelőtt negyed 8 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos mondja. Délben háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye és szentségimádás.

— **Az evangélikus templomban** vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál dr Pass László. A nyári két hónapban esti istentisztelet nem lesz.

— **Konferenciára gyűltek össze a református püspökök.** Ravasz László református püspök dunamenti nyaralójába többnapos konferenciára hívta össze Révész Imre, Vásárhelyi János, Enyedy Andor és Győry Elemér püspököket.

— **A gyöngyösi és jánoshalmi piacokon megjelent a kajszinbarack.** A minőség kifogástalan, ára 1 pengő és 1.60 között ingadozik.

Kardoss Géza 30.000 pengőre perli Szeged városát

Kardoss Géza színigazgató harmincezer pengős kártérítési pert indított Szeged városa ellen. Kardoss Géza szerződés felmondási joggal való visszaélés címén indította meg a keresetet Szeged városa ellen.

Kardos próbaképpen 30.000 pengőt követel, azonban fenntartotta magának azt a jogot, hogy a per folyamán ezt az összeget magasabbra is emelhesse.

A per kimenetele elé országszerte nagy érdeklődéssel tekintenek színházi körökben.

— A TISZÁNTÚLI MEZŐGAZDASÁGI KAMARA VÁLASZTMÁNYI ÜLÉSÉN MÉLTÓ ELISMERÉSBEN RÉSZESÍTETTE KÉT KITŰNŐ TISZTVISELŐJÉT. Madarász Andor kamarai főtitkár a kamara hűtő és gyümölcstárolójának első évi pomás eredményéért elismerését fejezte ki. Még nagyobb kitüntetésben részesült Perényi Margit főszámvevő, akinek a választmány jegyzőkönyvi elismerését fejezte ki azért a gondos és körültekintő s a kamara érdekét mindenekfelett képviselő munkásságáért, melyet a zárószámadás pontos elkészítése körül is kifejtett.

— Földes Imre volt miniszterhez betörtek. A miniszter Duna-utca 1. szám alatti lakásába ismeretlen tettesek az elmult éjszaka behatoltak, s mivel senki sem vette észre működésüket, zavartalanul nagymennyiségű ruhaneműt és ezüstneműt összecsomagoltak. A kár többezer pengő.

— Bulgáriában internálják a hazárdjátékosokat. A bolgár rendőrség Szófiában leleplezett egy titkos kártyabarlangot. — Az elfogott hazárdjátékosokat összekötve végigvezette a főváros utcáin elrettentő például. — A kártyásokat Szamotraki szigetére internálján.

— ÖT HOLD FÖLDET ADNAK ÁT KÁLLÓSEMJÉNBEN EGY HADIÁRVA CSALÁDNAK. A m. kir. gazdasági felügyelői kar az orosz harctéren hősi halált halt Ilosvai Jenő kállósemjéni lakos hadiárvái részére öt kat. hold birtokot vásárolt. A birtokot a hadiárváknak ünnepélyes keretek között dr Kállay Miklós miniszterelnök, Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter és a földművelésügyi minisztérium küldötteinek jelenlétében vasárnap adják át Kállósemjénben.

— Elvesztette a pénztárcáját egész havi fizetésével. Barényi Vilma városi tisztviselőnő, Andrássy-út 37—39. szám alatti lakos jelentette a rendőrségen, hogy csütörtökön délben 12 és 1 óra között a Déri-múzeum könyvtárában elhagyta pénztárcáját 254 pengővel, valamint irataival együtt.

* **Debrecen és Vidéki Korcsmárosok és Italmérők Ipartársulata** a m. kir. közellátásügyi miniszter 37.200—1943. K. M. számú rendeletének ismertetése céljából tagértekezletet tart folyó hó 4-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Timár-utca 31. szám alatt. Elnökség.

* **Fürdődresszt** tökéletes szabásban készítek. Rózsa Árpádné fűzőszalon, Püspöki palota. Telefon 23-59.

* **Új tanfolyam kezdődik** július elején a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépíró- és szépíróiskolájában, Piac-u. 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám : 5548/1942—43.

* **Az IBUSZ** felhívja az utazóközönség figyelmét, hogy **a menetjegyiroda mai naptól kezdődőleg szombaton 12 órakor zár.**

* **Felnőttek iskolája !** Helyesírási, szépírási, számtani, levelezési, művészeti ismeretek. Polgárira előkészít. Kezdőknek német-francia nyelv. Esti órák. Miklós-u. 25.

— Turáni Vadászok ! Július hó 4-én délelőtt 11 órakor a „Szárnyaskerék"-ben, Hunyadi-utca 9. szám alatt előadást tartunk. Előadnak : Molnár János és dr Szemess Miklós. Belépés díjtalan. Legyetek ott mindnyájan !

— Hírek az Árpád-téri egyházrészből. Ragályi Lajos egyházfi meghalt. A nyugalmazott államrendőrségi főtörzsőrmester évek óta viselte az egyházfi egyik tisztségét. Ott ült a templomban az első padban. Úrvacsoraosztásnál ő töltötte meg a kelyheket. Szelídszívű, szelídszavú jótétlélek volt. A hívek közül sokan fogják megőrizni emlékezetét és temetésén is bizonnyal sokan vesznek részt. — Özv. Marton Ferencné Csobai Juliánna szintén közeli kapcsolatban volt az egyházrésszel, a leánya, Szénássy Jánosné s veje, Szénássy János tanácsos, ő maga is résztvett hűséges lelkével az egyházrész életében. Temetése csütörtökön volt, a gyülekezet tagjai közül nagyon sokan elkísérték a sírig. — Csütörtök esti istentiszteletét az egyházrész a nyári hónapokban 7 órai harangszóval tartja és minden csütörtökön esti 7 órai harangszó hívja a híveket a templomba.

— Orosházán a mozik igazgatóságai egyöntetűen bejelentették a közönségnek, hogy a későn érkező nézőket nem engedik be az előadásokra. Az sem mehet be, akinek meg van váltva a jegye. A mozik ezt az intézkedést a közönség óhajára vezették be.

— Nyolchónapi börtön a zsebtolvajlásért. Kolompár László Vendég-utca 45., Rafael Gyula nagyváradi és Lakatos Aranka Vendég-utca 45. szám alatti cigányok zsebtolvajlás miatt kerültek a törvényszék elé. A vád szerint Bónis Ferenc pénztárcáját lopták el 10 pengővel és Gál András pénztárcáját 73 pengővel. A törvényszék a tolvajokat, akik már voltak büntetve, elítélte 8—8 hónapi börtönre. Az ítélet jogerős.

— Marosvásárhelyen megengedték a városi tisztviselőnőknek, hogy harisnya nélkül járjanak hivatalba. A rendeletet a nagy harisnyahiány miatt kellett kiadni.

— A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség debreceni csoportja folyó évi július 18-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel központi helyiségében (Hatvan-utca 1. I. 38.) a meghívókon feltüntetett tárgysorozat szerint közgyűlést tart, melyre ezúton is meghívja a tagokat a vezetőség.

— Hirdetmény. Felhívom a város érdekelt lakosságának figyelmét, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter a Fuchs Leó vezetése alatt álló vállalatoknak örök időkre Fuchs Leóné Fayer Rózsa nevét viselő hadialapítványa vagyonának 1942. évi jövedelméből a folyó évben a 20. évet be nem töltött mindkét nembeli hadiárva, illetve hadigyámolt, vagy 30. életévet még be nem töltött hadiözvegy részére tanulmányi segély, illetve ösztöndíj elnyerésére pályázatot hirdetett. A pályázati határidő : 1943 július hó 15. A részletes feltételeket tartalmazó pályázati hirdetmény a városi katonai ügyosztálynál (Ferenc József-út 26—28. szám II. em. 5. sz.) tekinthető meg. Polgármester

Szívszélhüdés okozta Marsalkó Mihály halálát

Pénteki számunkban már röviden beszámoltunk arról a tragikus halálesetről, mely csütörtökön a késő esti órákban a Hunyadi-utcai Lebovits Áron-féle vendéglőben történt. Egy idős ember vacsorázott a vendéglőben A többi vendégek egyszer csak arra lettek figyelmesek, hogy az idős ember megtántorodik, majd lezuhan a földre. Azonnal hozzásiettek, segíteni akartak rajta, majd kihívták a mentőket. A mentőorvos azonban már csak a beállott halált tudta megállapítani.

Kiszállították a klinikára, ahol a tüzetesebb orvosi vizsgálat megállapította, hogy az idős ember szívszélhüdésben halt meg. Ezzel egyidejűleg megindult nyomozásnak sikerült megállapítani a szerencsétlenül járt ember személyazonosságát a nála talált iratokból. Megállapították, hogy Marsalkó Mihály 75 éves ácsmester, Ferenc József-út 6. szám alatti lakos az illető. Mivel bűneset nem forog fenn, megszüntették a nyomozást és megadták a temetési engedélyt.

— Speer német birodalmi fegyverkezési miniszter Düsseldorf bombázásánál egy légvédelmi állásból figyelte az ellenséges repülők és a légvédelem küzdelmét. A légi támadás után a szállójába akart visszatérni a miniszter. A szállót azonban telitalálat érte, lángokba állott. Speer miniszter maga is résztvett a tűz eloltásában, az egyik vödörláncba állott be és így segített az oltási munkánál.

— Élelmiszerjegyeket árult, toloncházba került Krausz Imre budapesti magántisztviselő. — Üzletszerűen foglalkozott élelmiszerjegyek forgalombahozatalával, ezt a lakásán tartott házkutatás is igazolta, mert tíz ív zsír, hat ív kenyér, 66 ív cukor, 6 ív liszt és más jegyeket találtak. Internálni fogják.

— **NEMESSÉGIGAZOLÁS. A belügyminiszter Krausz Jenő György Győző kerületi gazdasági főfelügyelő, debreceni lakos régi magyar nemességét a Craus családnév és a családi címer használatához való jogát igazolta. Craus Jenő a Tiszántúl kilenc vármegyéjének kerületi gazdasági főfelügyelője lett.**

— Az Ipartestület felhívja tagjait, hogy azok, akik a 14.500—1943. Ip. M. sz. rendelet értelmében anyagkészleteikről negyedévenkint bejelentést tartoznak tenni, ezen kötelességeiknek július hó 7-ig okvetlen tegyenek eleget. A bejelentéshez szükséges nyomtatványok a kamaránál kaphatók. A bejelentés elmulasztása súlyos büntetéssel jár.

— Megbüntetik Budapesten a fuvart megtagadó taxisokat. — Budapest polgármestere rendeletet adott ki, amely foglalkozik az állomáshelyen álló vagy oda visszatérő, valamint a szabad jelzéssel haladó taxiknál gyakran előfordult ama visszásággal, hogy a taxisok indokolatlanul megtagadták a fuvart. A rendelet szerint a fuvarmegtagadás kihágás és azokat a jövőben a legszigorúbban fogják megtorolni.

— Havasközön megmarta a kigyó gombaszedés közben Bergida Anna 12 éves kisleányt. A gyerek ijedten szaladt haza s elmondta, hogy mi történt vele. Azonnal kórházba vitték, ahol kígyómarás elleni injekciót kapott.

— Pestis Palesztinában. Palesztina Ramana településének magtáraiban elszaporodtak a patkányok, s a vidéken pestis ütötte fel a fejét. Az óvintézkedéseket megtették.

Fiatalkorú leány zsebtolvajt fogtak a termelők irodájánál

Veszedelmes fiatalkorú zsebtolvajt fogott el a Gambrinus átjáróban levő termelők irodájában Bartók Gáspár 10.716 számú próbarendőr. A rendőr megfigyelte, hogy az iroda előtt levő *nagy tumultusban egy fiatalkorú leány furakodik és gyanusan közel megy hol egyik, hol másik emberhez . . .*

Egyszerre csak *Boldizsár* János gazdálkodó, Bellegelő 479. szám alatti lakos, aki szintén ott volt a várakozók között, felkiáltott:

— *Valaki ellopta a pénztárcámat.*

A fiatalkorú lány akkor már igyekezett elsurranni, azonban Bartók Gáspár rendőr megállította és bekísérte a rendőrségre, ahol a motozás során *megtalálták retiküljében egy külön erre a célra készített titkos rekeszben az ellopott pénztárcát* 60 pengővel.

A fiatalkorú leány zsebtolvaji őrizetbe vette a rendőrség és megindult a nyomozás annak megállapítására hogy nem követett-e el más lopásokat is az utóbbi időben.

Háromhónapi fogházra ítélték a gazdálkodót, mert rugasával fiatal cselédje halálát okozta

A debreceni tábla ítéletét most hirdették ki Gelléri István mikepércsi gazdálkodó ügyében, aki ellen halált okozó súlyos testisértés miatt indult meg a bűnvádi eljárás. A gazdálkodó a vád szerint két esztendővel ezelőtt 14 éves cselédjét, Guba Józsefet úgy hasbarugta, hogy a kis cselédnek megrepedt a lépe és belső elvérzés következtében meghalt.

A debreceni törvényszék a gazdálkodót három hónapi fogházra ítélte el halált okozó súlyos testisértés miatt. A tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét és az jogerős lett.

— Ady Endre Csucsán a református egyházközségnek presbitere volt. Az értékes adatot Bottyán János fiatal ujságíro fedezte fel a csucsai református egyházközség irattárában.

— Göcsejben járt Szinyey-Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter. Csonkahegyhát községben a lakosság táncos játékokkal és bokrétás dalaival köszöntötte a minisztert, akinek kíséretében volt Hankiss János államtitkár is.

— Az Ipartestület, Iparos Kör, Iparos Dalegylet és az iparosifjúság vasárnap, július hó 4-én kirándulást rendez a Nagyerdőre a diakonisszaotthon melletti elterülő tisztáson, melyre felhívja az iparosok figyelmét, hogy jelenjenek meg családjaikkal együtt. Rossz idő esetén a kirándulás a jövő vasárnap lesz.

— Hathónapi börtönre ítélték el Galla István nyiradonyi napszámost, mert Debrecenben a postapalota elől ellopott egy kerékpárt és a Hatvan-utca 55. szám alatt Schütz József műszerésztől egy kerékpárgumit lopott el

— Megszöktek a bőrklinikáról Katonka Piroska és Czakó Mária 23 éves hajadonok, akik hosszabb idő óta kezelésre voltak beutalva. Szökésük alkalmával azonban magukkal vitték a kórházi felszereléseket. Ezért a klinika feljelentést tett ellenük a rendőrségen.

— Egyetlen délerdélyi fiúnak sikerült csak letenni az érettségit. A román megszállás alatt maradt Dél-Erdély két legnagyobb tanintézetének, a nagyenyedi Bethlen-kollégiumnak és a gyulafehérvári Majláth liceumnak a növendékei közül összesen csak egynek sikerült letenni az érettségit.

Az új kenyér

Nagyon jól emlékszem még reá,
Hogy eljött a kalásztérlelő nyár.
Pengett a kasza,
S az élet kévébe dőlt.
Zakatolt, búgott a cséplőgép
A pajták előtt.

Egy este nagyanyánk piros
cipóra
Mutatva szólt:
Gyermekek Itt az új kenyér.
Kést fogott és szelni kezdte
A cipót egy magányosan élő,
Asszonyi, kidolgozott tenyér.

Mert háború volt akkor is,
Nem volt férfi a háznál,
Csak a kamaszfiúk maradtak
itthon
és én, a kisleány.
Nagyanyánk dolgozott mindenki
helyett.
S most szelte nekünk az Isten-
áldást,
Az új kenyeret.

Amint a cipó hófehér keble fel-
szakadt,
Nagyanyánk! Te reászorítottad
arra
A darab kenyérre az ajkad.
Szemeid mélyén könnyecsepp
ragyogott,
Ahogy mindannyiunknak vágtál
Az új kenyérből egy-egy darabot.

Nem mertünk egymásra nézni.
Fájó szívvel gondoltunk arra, aki
Kint a harcban talán már el is
veszett,
S könnyes szemekkel csókoltuk
meg
Az asszonyi kéz kereste, életet
jelentő
Új kenyeret.

Erdős Ibolya.

— **A Kálvinisták Templomegyesülete** ma, szombaton délután 5 órai kezdettel a változó idő miatt nem a Nagyerdőn, hanem Kálvin-tér 5. sz. alatt a Boltazár-teremben tartja meg évzáró fagylaltdélutánját.

— **Dohnányi Ernő lemond a zeneakadémia vezetéséről** zenei körökben elterjedt hír szerint. Ellenőrizhetetlen hír szerint Dohnányi nemrégen kihallgatáson jelent meg Szinyei Merse kultuszminiszternél és benyujtotta lemondását. Ezáltal az adminisztrativ teendőktől óhajt mentesülni, tanári állását ellenben megtartja. Úgy hírlik, hogy a Zeneművészeti Főiskola igazgatói székét Zathureczky Ede, a kitűnő hegedűművész foglalja el.

— **Elmaradnak a büntetőfeladványok Franciaországban,** az olyanok tehát, mint „nem fogok többé verekedni", „sugni nem szabad". A papírfogyasztás korlátozása következtében hozták ezt az intézkedést, amelynek a diákok örülnek a legjobban.

— **Medgyasszay püspök a Magyar Érdemrend nagykeresztjét kapta.** A Kormányzó Úr Medgyasszay Vince felsőházi tagnak, a dunántúli református egyházkerület nyugalmazott püspökének a hitélet és a társadalmi élet szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismeréséül a Magyar Érdemrend nagykeresztjét adományozta.

— **Súlyos baleset történt a MÁV fűtőháznál** tegnap délután. Kovács József 21 éves MÁV alkalmazottnak, Kigyó u. 37. szám alatti lakosnak, közel mázsás súlyú vasszűrő kezére zuhant és jobbcsuklóján nyilt törést okozott. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

* **PIAC-UTCAI úridivatszabóságból valaki véletlenül elvitt két nadrágot kora reggel. 100 P jutalom ellenében szolgáltassa át.**

— **A muraközi szülők a magyarnyelvű oktatás mellett foglaltak állást.** Kormányrendelet folytán a muraközi és vendvidéki iskolákban heti hat órában kívánták bevezetni a vend nyelv oktatását. A most megtartott beirakozások során a muraközi iskolákban tanuló gyermekek szülei kérvénnyel fordultak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez és kérték a teljes magyarnyelvű oktatást. (MTI.)

Gyászrovat

Basa Péter volt községi jegyző 80 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután félöt órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Kardos-u. 9. **Pusztai** temetkezés.

Czirják István 24 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a köztemető 3. sz. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Szepesi-u. 33. **Pusztai** temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Szeretett Mihály fiam, jó testvérünk elhunyta alkalmából résztvevőknek ezúton fejezzük ki szívből jövő köszönetünket. Özv. lófő siklódi és agyagfalvi Hegyi Mihályné és családja.

Közérdekű levél

A vendéglők szünnapja — más megvilágitásban

A „Debreczen" pénteki számában a „Közönség szava" rovat foglalkozott a vendéglősök szünnapjával. Kérem, hogy közérdekből ezt a kérdést más oldalról én is megvilágithassam.

Rá kell mutatnom mindenekelőtt az „aláirók" azon tévedésére, hogy a már bevezetett szünnap egyszer már önmagától megszünt. Nem önmagától szünt meg, hanem be kellett szüntetnem, mert nem akartunk előnyt adni néhány kartársunknak, akik nem látták át az újításnak szociális voltát. Akkor azzal szüntettem be, hogy majd csak akkor vezetjük újra be, ha mindnyájan kérni fogják. És kérték most mindnyájan!

Az Arany Bika szintén helyesli a szünnapot, csak azért nem vezethető be, mert nem előzheti meg a hasonló budapesti nagy szállodákat. Az aláírók tájékozatlanságukban azt irják, hogy a személyzetnek nem érdeke a heti egynapos zárvatartás. Tessék megkérdezni őket, mit szólnak hozzá. Garantálom, más lesz válaszuk után a nézetük.

Szegedet is említik a közérdekü levél irói. De miért menjünk mi a szegediek után, mikor a debreceni vendégláló ipar mindig elől járt minden szociális és közönség érdekét szolgáló újitással. Az egész országban elsőnek vezettük be az olcsó zónaárakat és bizonyosra veszem, hogy mint a multban mindig, rövid időn belül a szünnap kérdésében is követnek bennünket. A külföldi példát pedig — ne haragudjanak a cikkírók — nem vesszük figyelembe. Mi a magunk útját járjuk a magunk sajátos helyzetében.

Nem a vendéglősök az elsők a szünnap kérdésének megoldásában. A cukrászok például héfői napon valamennyien bezárják üzletüket. A vendéglősök is is a vendég kényelmét nézik és beosztották, hogy a vendégnek ne kelljen nagyon messzire menni, hiszen ott van hetenként egyszer a szomszéd vendéglő. Egyszer egy héten ugyan nem a megszokott helyén fog étkezni a vendég, de ugyan melyik vendég nem fordul meg egyébként is hébekorba más vendéglőben.

Ha a kötelező szakmai szempontokon túl emberi szempontból is nézzük ezt a kérdést, rá kell jönni arra, hogy aki egy életen át vendéglőt vezet, sem ünnepe, sem vasárnapja nincsen, még a családjával sem tud nyugodtan ebédelni, az igenis áhítozza és megérdemli a heti egy szünnapot, hiszen ő is a jó Isten teremtménye és a Szentirás azt mondja: „hat napon át munkálkodjál, hogy a hetedíket megszenteljed".

Ami az elosztást illeti, ezt csináljuk, de azt hiszem, Önök is megsértődnek, ha a megszokott helyen azt mondják úgy tiz óra felé, hogy ez már nincs, sőt amaz sincs, amit újabban kérni méltóztatott...

Egyébként több megértést kérünk a szociális újitásokkal szemben, több átérzését embertársaink helyzetének.

Tisztelettel:

Csócsits Lajos,
a debreceni szállodások, vendéglősök és kávések ipartestületi szakosztályának elnöke.

Varázsos szépségü magyar nyár

júliusban érvényesül leginkább Budapesten. A székesfőváros idegenforgalmi hivatala (V., Deák Ferenc-u. 2.) hatalmas programmal gondoskodott a Pestre érkező vidéki közönség tömegeinek szórakoztatási lehetőségeiről. Számos színház e hó közepéig, más színházak egész nyáron át nyitva tartják kapuikat. Igen sok művészeti kiállítás fogadja a müértőket. A zene kedvelői szinte duskálhatnak a változatos müsorú szabadtéri hangversenyekben. A sportrajongók élvezhetik az atletikai, az evező, a kerékpársport, az uszás és a lósport nagy attrakcióit. A múzeumok kivétel nélkül nyitva vannak. A gyógyfürdők strandfürdők és uszodák is tárt kapukkal várják a közönséget. Hajókirándulások naponként egész Esztergomig. A szórakozó üzemek is teljes gőzzel működnek. A háborús korlátozások ellenére Pest nem veszitette el lelkét, kedélyét: e sok vihart megért tündéri város régi szeretettel várja az ország minden fiát.

A kötelező eboltás időpontjai

Az ebek kötelező oltása a jövő héten a következő helyeken és időpontban fog történni

Július 5-én a paci iskolánál 8—12 óráig. Július 7-én a bánki erdészeti hivatalnál 8—12 óráig. — Július 8-án a Baromvásártéren 8—12 óráig.

A június 16-ról elmaradt eboltást július 9-én tartják meg reggel 7—11 óráig a szoboszlói úti külső útkaparóháznál és 11—1 óráig a belső útkaparóháznál.

Felhivjuk a figyelmet arra, hogy az ebek oltására ez az utolsó alkalom. Aki ebben az időpontban sem oltja be ebét, büntetés alá esik.

— **Huszonhét év után tért haza egy volt orosz hadifogoly.** Molnár Péter bajmoki lakos még 1914-ben, a mozgósításkor hadbavonult és 1916 augusztusában orosz fogságba esett. Hosszú szibériai tartózkodás után 1930-ban az egyik kaukázusi városban telepedett le. Itt 1942 januárjában szovjetellenes kijelentése miatt perbefogták és tizévi börtönre itélték. A fogházból a németek szabadították ki. Ezután az egyik honvéd vasútépítő parancsnoksághoz került munkásnak, majd most végre hazajutott Bajmokra. Felesége még 1931-ben meghalt, kisgyermekként itthon hagyott Péter fia pedig már kétgyermekes családapa.

SPORT

Nagy küzdelemnek igérkezik a döntőjellegü DVSC-ETO mérkőzés

A Diószegi-úti sporttelepen vasárnap délután fél 6 órai kezdettel lejátszásra kerülő DVSC—ETO mérkőzés debreceni szempontból teljesen tisztázza az NB I-be jutás kérdését. Ha a DVSC győz, már bent van NB I-ben, függetlenül a Szegedi Vasutas mérkőzés kimenetelétől. — Döntetlen, vagy vereség esetén azonban szinte bizonyosra vehető, hogy kénytelen lesz a negyedik hellyel beérni, ami azt jelenti, hogy ismét visszazuhan az NB II.-be.

A csapat tegnap könnyü edzést tartott. A BVSC mérkőzésen megsérült Serfőző, Szilágyi és Szabó közül már csak Szabó sérülése nem gyogyult be, vasárnapig azonban ez is rendbe jön. Igy más változás nem lesz a csapatban, minthogy a két hétre eltiltott Zilahy helyén, ha a fellebviteli bizottság nem változtatja meg az itéletet, Papp játszik. — Valószinüleg tehát Lázár játékvezető sípjelére a debreceni csapat Keskeny, Csokai, B. Nagy, Papp, Mester, Orosz, Szabó, Tisza, Szilágyi, Serfőző, Sidlik összeállításban fog játszani.

A DVSC játékosok azzal a kéréssel fordulnak a közönséghez, hogy a sorsdöntő mérkőzésen áll jon a debreceni sportközönség teljes szivvel mellékük, buzdítsa az első perctől utolsóig a csapatot, hiszen a nazai közönség buzdítása, lelkesítése már magában véve fél győzelem.

Népes mezőnyökkel, szép küzdelmekkel megkezdődött a DEAC országos teniszversenye

Szépszámú közönség előtt, pénteken délután kezdődött meg a DEAC országos teniszversenyének küzdelmei, a legnagyerdei tenisz pályákon. Az első napi eredmények a következők:

Férfi egyes nyilt: Pázmándy MSE—Csongár DEAC jn. Kovács NSE—Dr Szele DEAC 6:1 6:1. Miskolczi NSE—gróf Nyáry DEAC 6:2 6:4. Asbóth dr—Arday 6:0 6:0.

Női egyes nyilt: Ernőházine KTSE—Körösvölgyiné NSE 6:0 6:1. Gombosné DEAC—Bartáné NSE 6:1 6:1. Darkó DEAC—Pálné NSE 7:5 6:2.

Férfi egyes kizárásos: Jeney DEAC—Virág DEAC 6:4 1:6 6:1. dr Czmór DEAC—Fodor UAC 6:0 6:1. Zsák UAC—Farkas DEAC 6:1 6:1. Háger—Jóna jn. Berényi DEAC—Galamb DEAC 6:3 6:2. Nyáry gróf DEAC—Sarkady DEAC 6:2 6:0.

Női egyes kizárásos: Paálné—Bartáné 6:1 6:1. Japp J. DEAC—Jordán DEAC 6:0 6:0. Gombosné—Afonyi 6:1 6:0. Kiss E. DEAC—Kovács DEAC 6:1 6:3.

Férfi páros nyilt: Fáncsy, Kiss Postás—Kanta, dr Szelle 6:0 6:1. Nyáry gróf DEAC, Péteri Elektromos—Csongár, Kisfaludy DEAC jn.

Férfi páros kizárásos: Miskolczi, Nyári—Háger, Cziczei 6:0 6:4.

Vegyespáros: Asbóth, Jusits—Fodor, Afonyi DEAC 6:0 6:1. Péteri, Ernőházine—Paál, Paálné NSE 6:3 6:2. Mayer dr Florián—Kovács, vitéz Kovássyné 6:0 6:3.

Fúi egyes: Cziczei—Jeney 6:4 6:4. Fodor—Jóna jn

Leány egyes: Papp M.—Kovács A. 6:4 6:2. Bartha—Horváth 6:1 6:1. Kiss E.—Jordán 6:0 6:0.

A verseny ma szombaton reggel 9 órakor folytatódik.

—o—

Két heti eltiltást kapott Zilahi László DVSC és Csiszár BVSC, akiket a vasárnapi mérkőzésen kiállitottak. Zilahyt egyszerü talpalásért állitotta ki a végzetesen gyengén működő Huszár játékvezető, jelentésében azonban olyan súlyos megállapitásokat irt, hogy ennek alapján az egyes biró eltiltotta a még eddig ki sem állitott játékost. Ugyanakkor a mérkőzésen végig életveszélyesen játszó Rákóczi pl. nyugodtan játszhat a további mérkőzéseken. Feltünő az eltiltó itélet azért is, mert az osztályozó mérkőzéseken eddig öt kiállitás volt és egyik esetben sem tiltották el a kiállitott játékost. A fellebbviteli bizottság ma esti ülésén dönt Zilahy ügyében véglegesn, miután a DVSC fellebbezést nyujtott be az eltiltás miatt.

A debreceni vasútasok egyébként feljelentik Huszár játékvezetőt.

Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnap Kolozsvárott lejátszásra kerülő Vidék—Budapest válogatott mérkőzést. Budapest csapatában a sérült Gyetvai nem játszik és igy a csapat: Tóth, Rudas, Szalay, Pázmándy, Sárosi III. Balogh, Egresi, Sárosi dr, Szusza, Zsengellér, vitéz Surányi összeállításban játszik, a Vécsey Szücs, Kispéter, Perényi, Debreceni, Lakat, Kovács II., Kovács IV. Sárvári, Bodola, Tóth III. csapattal kiváló vidék ellen. A vidék győzelme várható.

A Cs. Move megóvta a SALBTC—Ujpest Magyar Kupa mérkőzést. Pákozdi szerepeltetése miatt. A csepeliek szerint Pákozdi csak a Magyar Kupáért játszhatott volna, a Corinthián-dijért azonban nem, mert a Corinthián-dij alapszabályai kimondják, hogy azért csak tiszta amatőrcsapatok küzdhetnek. — Már pedig Pákozdi, a Cs. Move szerint a SALBTC fizetett edzője. Az óvásnak nem sok sikert jósolunk, de ha a Cs. Move felfogását a szövetség magáévá tenné, ez esetben az eredményeknek, mint Magyar Kupa eredménynek érintetlenül hagyásával a Cs. Move lenne a Corinthián dij győztese, feljutna az NB I-be, ahonnan kiesne negyediknek az Elektromos.

Az ETO állitólag három tartalékkal játszik Debrecenben, a DVSC ellen. Fekete, Tóth, és Hrabovszky sérült játékosai közül, a Szegedi Vasútas mérkőzés után. Azt hisszük azonban, hogy vasárnapra mind a három játékos teljesen rendbe lesz és játszani is fog Debrecenben. Ha Fekete és Hrabovszky nem játszhatna Szivós és Szücs helyettesiti öket. Annak a nyilatkozatnak pedig, amit az ETO intézője tett, hogy inkább pihentetik a sérült játékosokat, mig teljesen meg nem gyógyulnak, mert részükre sokkal nagyobb fontosságú a BSZKRT mérkőzés, azon akarnak győzni és kiegészitésül csak megjegyezzük, hogy az ETO is szivesebben szerzi meg a bejutásához még szükséges két pontot egy héttel előbb Debrecenben és biztos, hogy mindent el is követ ennek érdekében. Csak dicsérhetjük pld az ETO vezetőségért azért az áldozatos készségért, hogy már péntekre Debrecenbe küldték a játékosokat, nagyszerü ellátást, szállást biztositottak számukra, hogy teljesen pihenten álljanak ki.

A DVSC vezetősége nagyarányú erősitési tárgyalásokat folytat. Hétfőn már ezek a tárgyalások befejezést is nyernek. Ugyanis több játékosért olyan nagy összeget kérnek az egyesületek, amit csak akkor tudnak megfizetni, ha a csapat összel már az NB I-ben játszik. Ez vasárnap dől el és akkor már hétfőn le is szerződtetik a játékosokat.

Zilahi letiltása jogerős, mert a DVSC fellebbezését a tegnapi késő esti órák értesülése szerint a fellebbviteli bizottság elutasította s igy két vasárnap Zilahi nélkül kénytelen kiállani a DVSC csapata.

Kerületi ifjúsági és felnőtt atletikai verseny lesz ma délután félnégyórai kezdettel az egyetemi sporttelepen. Ma a következő számokat bonyolitják le: 100, 800, méteres síkfutás, 110 méteres gátfutás, távolugrás, gerelyhajitás, kalapácsvetés, felnőtt és ifjúsági továbbá háromezer méteres síkfutás, ifjúsági és 5000 méteres síkfutás felnőtt. A versenyen a kerület legjobb atlétái, igy Korompay, Bartha, dr Kapros, Bessnyei, Bodnár, Berta, Gedeon, dr Boda, dr Illyés, Ráthonyi Lajos és Zoltán stb. Egyesületek közül minden számottevő egyesület indul.

A D. Villanygyár szakosztályi ülést tart ma este félnyolc órakor Minden játékos pontos megjelenése kötelező. Tárgy: MLSZ utasitások ismertetése a játékosokra vonatkozóan. A D Villanygyár II. vasárnap Derecskén játszik a D.-Move csapatával.

A Piaristák már bejutottak a hadtest középdöntőjébe. Eredetileg úgy volt, hogy most vasárnap a debreceni kerület győztes csapata Szolnokon játszik a Szolnoki kereskedelmi iskola csapatával, de a szolnoki csapat az utolsó pillanatban lemondta a mérkőzést s igy vasárnap játék nélkül jut tovább a debreceni együttes. Tegnap délután nagy s erős edzésen vettek részt a csapat tagjai és ott az edzőtárs a tábori lelkészek együttese ellen fölényes játék után 6:1 arányban győzedelmeskedtek. A Piaristák csapatának góljait Sárossy 2, Füzi, Kiss L. Balla és Figula lőtték mig a lelkészek egyetlen gólját Szabó lőtte. A győztes csapatból kitüntek, Kiss L., Balla, Sárossy, Timár és Szegedi, mig a vesztes csapatból Szabó, Nagy és Vigvári játszottak jól. A debreceni együttes nagy és kemény edzésekkel készül a jövő vasárnapi nagy mérkőzésre, mikor is a Berettyóujfalui LE—Monostorpályi, vagy Hosszúpályi LE mérkőzés győztese ellen áll ki.

KOZGAZDASÁG

A Providentia Biztosító Részvénytársaság

a közelmultban tartotta meg Budapesten igazgatósági ülését. Az előterjesztett jelentésből kiderült, hogy az intézet az elmúlt évre 281.413.07 pengő nyereséget mutat ki, amelyből részvényenkint 1.50 pengő, azaz 6 százalékos osztalékot fizet részvényeseinek. Az igazgatóság javaslata a nyereség felosztására a következő: az általános biztonsági tartalékalapra 45.000 pengő, az igazgatóság jutalékára 16.504 pengő, a beruházási hozzájárulás utolsó részletének törlesztésére 27.453 pengő, a rendes tartalékalapra 80.000 pengő és az alkalmazottak részére létesítendő jóléti alapra 25.000 pengő fordíttatik, míg a fennmaradó 45.455 pengő új számlára fog előviteti.

Az intézetnek alkalmazottaival szemben való szociális érzéséről tanuskodik az is, hogy a fentieken felül még 40.000 pengőt fordított tisztviselői nyugdíjalapjának gyarapítására.

Az intézet teljes díjbevétele a megelőző évhez viszonyítva kereken 20 százalékkal emelkedett és ezidőszerint erősen megközelíti a 8 millió pengőt.

60 millió pengőre emelkedett a Gazdák Biztosító Szövetkezete vagyona

A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint most tartotta közgyűlését báró **Vay László** elnöklésével a Gazdák Biztosító Szövetkezete, ez a szinmagyar biztosító vállalat. Az igazgatóság jelentéséből kiderült, hogy az 1942. év a szövetkezet eddig nem tapasztalt nagyarányú fejlődését eredményezte.

A tűzbiztosítási üzletág díjbevétele az 1941. évhez képest 30 százalékkal emelkedett s 1942-ben meghaladta a 9 millió pengőt.

A jégbiztosítás 40 százalékkal emelkedett s a díjbevétel felette áll a 3 millió pengőnek. A betörésbiztosítás 40 százalékot meghaladó gyarapodást mutat, a szavatossági biztosítás díjbevétele pedig 55%-kal gyarapodott. Jelentékenyen emelkedett a géptörés elleni, az állatbiztosítási, az üvegbiztosítási és a szállítmánybiztosítási ágazatok díjbevétele is. Pompás eredmény mutatkozik az életágazatban, amelyben a díjbevétel az előző évi 5,912.000 pengőről 7,172.000 pengőre szaporodott. Ilyenformán 1942-ben az összes díjbevétel majdnem elérte a 23 millió pengőt az előző évi 17,400.000 pengővel szemben. A szövetkezet vagyongyarapodása egy év alatt meghaladta a 15.5 millió pengőt s így a vállalat birtokában levő objektumok mérlegértéke a nyugdíjpénztárral együtt majdnem 60 millió pengőre emelkedett. Végeredményben a mérleg 505.930 pengő nyereséget mutat fel az előző évi 331.2833 pengővel szemben.

A nyersbőrök ára

A 40.600. sz. rendelet részletesen szabályozza a belföldi nyersbőrök legmagasabb árát. Eszerint többi között az elsőminőségü tehén-, ökör- és üszőbőr legmagasabb ára kg-kint zöldsúlyban, szarvval 1.95, sómentes 2.32.

Az elsőosztályú nyersfaggyú termelői ára kg-kint 3.38, II. oszt. 3.18.

Mi ujság a budapesti élelmiszer nagyvásártelepen?

A Magyar Vidéki [illegible] tósító fővárosi jelentése szerint június 19-től július 1-ig az élő- és vágottbaromfi piacon az árak nem változtak. A tojáspiacon a legmagasabb hatóság árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékfélék piacán az újburgon a legmagasabb nagykereskedelmi ára június 30-tól a következő: nagy 45.85 pengő, apró 24.85 q-kint. A többi árucikkek közül a paraj ára 20 fillérrel emelkedett: viszont a zöldborsó 10, az apró hegyes [illegible] 15, a sóska és kalarábé ára 20, a fehér káposzta 25, a kelkáposzta 30, a főzőtök 60, az uborka 140, a vajbab 175, a paradicsom ára pedig 300 fillérrel csökkent kg-kint. — A gyümölcspiacon a meggy 20, a kerti szamóca 50, a cseresznye ára pedig 60 fillérrel emelkedett; viszont a ribizke ára 40, az egres ára 80, a málna ára pedig 150 fillérrel csökkent kg-kint. Ezen a héten megjelent — mint ujdonság — a nem magvaváló szilva 80—100, a kajszibarack 90—280 és az őszibarack 120—450 filléres áron.

— **A Rimamurány—Salgó-Tarjáni Vasmü Rt.** igazgatósága ülésén őszinte sajnálattal vette tudomásul, hogy a vállalat legfőbb műszaki vezetője dr Quirin Leo m. kir. bányatanácsos, több, mint 40 évi szolgálat után nyugalomba vonult. Az igazgatóság nagy elismeréssel állapította meg a távozó vezető különleges és kiváló érdemeit, majd a vállalat összes üzemeinek műszaki vezetésével Tomajer Alfréd központi műszaki igazgatót bizta meg, akit ez alkalommal a vezérigazgatóhelyettesi címmel ruházott fel. (MVS)

Szerkesztői üzenetek

B. G., Haláp. Nem engedélyeztetett.

Sz. K. Levelét illetékes helyre juttattuk.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGÁNNYOMOZÓ

JANOSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. Telefon: 23-78. 1090 8. 9.

KOSZTOLÁNCZY magánnyomozó megfigyel nyomoz, Lorántffy u. 19 727 6. 30.

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó, megfigyelései, nyomozásai diszkrétek eredményesek Zoldfa u. 8 szám. Telefon: 28-72. 1931 9.

Alkalmazást nyer férfi vegyes

KOCSIST, faraktárba, azonnal felveszek, Turul fatelep, Böszörményi út 2. sz. 2—431

DIÁKOKAT, nagyobb fiúkat, téglaösszerakásra keres Hortobágyi téglagyár. Jelentkezni Vár u. 7. 2—235

UJSÁGKÉZBESITŐKET felvesz a DEBRECZEN kiadóhivatala. Jelentkezhetnek idősebb férfiak és asszonyok is, avagy olyan rokkantak, akik rokkantságuk mellett kézbesíteni tudnak. Nyolc évi szolgálat után nyugdíj. Rövid munkaidő. Jó fizetés. Kezdőket betanítunk Jelentkezés délután 4 órakor. József kir. herceg u. 1. sz. DEBRECZEN kiadóhivatala. 589

IRODAI

GYORS és gépiró jogász vagy kisasszony azonnal felvételik. Pécsi és Pap ügyvédek, Iparkamara. 32—308

IPARI

JÓMUNKÁS férfi fodrászsegédet állandóra felveszek, Kiss Antal, — Eötvös u. 64 33—307

SZABÓSEGÉDET és tanulót azonnal felveszek, Tegdes, Kálvin-tér 19. sz. 33—1870 8. 5.

ASZTALOS segédeket vegyes munkára, jelenlegi felemelt órabérek mellett felveszek, Vangor Antal asztalos, Kossuth u. 7. 33—528

KISEGITŐ fodrászsegédet, napi 6 pengővel felveszek, Rácz, Budai Ézsaiás u. 44. 33—505

TANULÓ FIU

MÜSZERÉSZ tanulót fizetéssel felveszek, — Szalai, Hatvan u. 17. 64—240

KIFUTÓ FIU

KIFUTÓT felvételre keres a Kecskeméti borozó. Dégenfeld-tér 11. 49—261

Alkalmazást nyer nő vegyes 4

MEGBIZHATÓ fiatal leány könnyü munkára, reggel 8—este 7 -ig, — koszt nélkül felvétetik, Varga u. 10. ötödik ajtó. 4—488

TAKARITÓNŐK azonnal felvétetnek, az egyetemi központi épületben. 4—504

KERESKEDELMI

FÜSZER szakmában jártas kiszolgálónő elhelyezkedne. Cím a kiadóban. 50—507

IPARI

HÖLGYFODRÁSZ segéd kisasszonyt, fodrászsegédet, jó fizetéssel alkalmazok, Nagy, Baltazár Dezső u. 14. 35—541

HÖLGYFODRÁSZ segédlányt vagy férfit keresek három heti kisegítésre, Kállay, Rothermere u. 3. 35—318

FODRÁSZ kisasszonyt és tanulót felvesz Biró, Deák Ferenc u 26. szám 35—324

SEGÉDLÁNY, angol, francia munkára felvétetik, Fischer szalon — Piac u. 49. I. em. 35—324

TANULÓ LEÁNY

FODRÁSZTANULÓnak leányt, vagy fiút fizetéssel alkalmazok, — Horgonyi, Szoboszlói út 4. sz., telefon: 39-51. 63—310

LEÁNY és fiú tanulókat felvesz Grünfeld női szabó, Piac u. 58. I. 63—542

KIFUTÓ LEÁNY

KIFUTÓ leányt felvesszek, Illatszertár, Piac u. 40. Hangya átjáróban 47—549

KIFUTÓ leányt felvesz Berzéki müterem. 17—520

Háztartási alkalmazott MINDENES

MINDENEST, ki főz is, azonnalra keresek, Hunyadi u. 3. sz. 30—527

BEJÁRÓNŐ

BEJÁRÓNŐ jó bizonyítvánnyal azonnal beléphet, Lorántffy u. 3 szám baloldali lakás. 8—534

BEJÁRÓ mindenest felveszek, Hatvan u 16. 8—536

BEJÁRÓNŐ délelőtti munkára jelentkezhet, Weinberger igazgatónál, József kir. herceg u 35. sz. I. 8—327

ÜZLETI AJÁNLAT

CIANOZ vizsgál, zsi zsiktelenit felelősséggel Kiss, Melinusz-tér 7 Telefon: 14-30. veréstemplomnál. 606 11 4.

CIANOZTASSON Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel. Rákóczi u. 9., telefon: 14-27. 631 7. 1.

HASZNALT orakat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7 kisállomásnál. 1792 1. 3.

ÖNKÉNTES URAK! Egyenruhára tiszta lenvászon érkezett. Tegdes, Kálvin-tér 19. 1870 8. 5.

SZORME bundákat javítok, alakítok, festek. Veszek, eladok. Kóváry szücsmester, püspöki pa lota 1. 31. 593 1. 31

LEGOLCSÓBBAN kifogástalanul fest, tisztít, Weisz kelmefestő Arany János u. 29. 1900 vv.

SIRKÖVEK, műkőből és terméskőből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra kaphatók a debreceni műkögyárnál, Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv.

KÉPVÁSÁRLÁS előtt ne mulassza el újabbnál újabb, szebbnél szebb festményeinket megtekinteni. Belépés díjtalan Kálvin-tér 3. müterem. Nyitva délelőtt 10—1-ig délután 3—7-ig. 67—429

KÖLCSÖNZÖK, veszek porszívót, gramofont, s lemezt, motort, segédmotort, kerékpárt, rossz gumikkal is, Soltész, Kálvin-tér 2. 67—1172 7. 18.

CIPŐT, retikült, aktatáskát, bőrkabátot, olcsón festek és tisztítok, lakásomon, Hatvan u. 2. házfelügyelői lakás. 67—466

TYUKSZEMVÁGÓ és lábápoló szalonom, Simonffy u. 7., telefon: 24-86. vitéz Sóvágó. 67—537

HA józamatú, finom édeskés italú borokat szereti, keresse fel Király bornagykereskedő pincéjét, Kssuth u. 73. eladás 50 litertől fölfelé. Telefon: 22—86. Árkormánybiztosi árak. 67—260

ÜZLETI KERESLET

TOLLAT legmagasabb napi árban vesz Hangya tollgyüjtő telep, József kir herceg u. 71. 277

TÖRÖTT gramofon lemezért 2.20-at fizetek Villanykörte csere 30 f Biro Hunyadi u. 22. 720 7. 8.

HÁRSFAVIRÁGOT magas árban vásárol gyógyszertár, Péterfia u 61. 66—442

ÉLELMISZER, ITAL

GYÜMÖLCSÖT nagyban és kicsinyben napiáron vásárol Szaplonczayné konzervüzem Acél u. 9. 18—446

OKTATÁS

Dr Naményiné gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában, állandó tanfolyamkezdés, Bathyány u. 1. Vidékieknek vasútkedvezmény 785 9. 26.

POLGÁRI iskolai magánvizsgákra, pótvizsgákra, szakszerü és egyéni oktatást nyujtok, felnötteknek is. Szabóné, Iskola u. 1. 56—478

ÉKSZER ARANY, EZUST

MIELŐTT arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas u. 2. 1857 8. 25.

ARANYAT ezüstnemüt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 209. 8. 2.

ARANYAT, ezüstöt és brilliánsat napi árban veszek. Szelecsényi óra- és ékszerkereskedő, Sas u. 2. sz. 1856 8. 25.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP

SEGÉDMOTORT, kerékpárt, rossz gumikkal is, iró- varrógépet, gramofont, porszívót veszek. Tulajdont igazoló iratok elhozandók. Soltész, Kálvin-tér 2. 1172 7. 22

KEEÉKPÁRT, villanyt, szerel, javít Kerekes, — Hatvan u. 4 főpostával szemben. 213 7. 5.

KÉSZPÉNZÉRT azonnal veszek 10—15.000 kilométert futott Opel Olimpiát, Kadettot vagy Kapitän kocsit kifogástalan gumikkal magánostól. Leállított kocsik is érdekelnek. Ajánlat telefonhívásra: Debrecen: 13-91. Eötvös utca 51. 375 7. 19

KERÉKPÁRT, varrógépet, gramofont, szakszerüen javít Roboz és Hamer, Piac u. 8. 545 8. 12.

PUCH segédmotor, kitünő állapotban eladó, — Hungária, Hunyadi u. 11 7—185

MÁTRA százas, adómentes motorkerékpár eladó, Maróthy György u. 13. sz. 7—320

HASZNÁLT Pfaff vagy Singer bőrvarrógépet, jó állapotban veszek Csapó u. 25., az udvarban. 7—517

RADIO

KIVÁLÓ, jó modern rádió eladó, hátsó lakás, Baltazár u. 6. 58—532

HANGSZER

ELADÓ rövid zongora, Szepességi u. 35. szám, második ajtó. 28—530

BUTOR

HASZNÁLT bútorokat, irodaberendezést, wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek. Verő Csapó u. 10. sz 1971 8. 5

SZÉP, olcsó bútort akar vásárolni, fáradságát ne sajnálja, Lőcsey bútorüzletben megtalálja, — Eötvös u. 66. 1428 8. 20

JÓ állapotban levő régi ebédlőszekrény kredenc nagy asztal székekkel, s álló tükör eladó. Esetleg darabonként is. Megtekinthető 4 óra után, vasárnap egész nap. Fürdő u. 2. 9—545

EBÉDLŐ kredenc régi forma eladó. Teleki u 94. első ajtó. 9—539

RÉZHÁLÓSZOBA, bútor, jó állapotban, hat darab eladó. Cím a kiadóban. 9—486

LAKÁSCSERE

KETTŐSZOBÁS régi bérü, minden komforttal (víz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cím a kiadóban. 1462 vv.

BUTOROZOTT SZOBA

KÜLÖNBEJÁRATU szépen bútorozott szoba, fürdőszoba használattal OTI bérház, harmadik kapu, harmadik emelet 47 ajtó. 10—548

BUTOROZOTT szép utcai szoba, 2 személyes, elsőrendü úri ellátással kiadó. Telefon: 24-88 10—322

ELVESZETT

ELVESZETT egy drapp barnával kombinált női börkesztyü. Csemete u. sarka, nagytemplom között. Kérem a megtalálót jutalom ellenében Csap u. 52. alá juttassa el. 13—509

CSAPÓ utcai kispostán elveszett Székely Sándor vasúti arcképes igazolványa, egyéb iratokkal. Megtalálóját kéri küldje címére vissza, a megtalálónak értéktelen. 13—515

HASZNÁLT ruha — cipő 69

TELJESEN új fekete női ruha, gyászruhának alkalmas, magas alakra eladó. Piac u. 77. szám, kalapszalon 69—538

PILÓTA új kamgarn ruha, katonai, vasúti új és használt egyenruhák eladók. Borovszky, úri szabóságában, Csapó u. 98. sz. 69—329

FEGYVER

FLAUBERT puska eladó, kétcsövü, 9/6 mm. tölténnyel, Kar u. 36. 21—540

GYERMEKKOCSI

GYERMEKKOCSIT, (nem sportkocsit) használtat keresek, Honvédtemető u. 6. telefon: 21-62. vv—758

KÁLYHA, TÜZHELY

ASZTALTÜZHELY, használt, középnagy, eladó. Baltazár u. 6. 46—533

CSEREÜZLET

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserélek Pál János szappanosmester, Kölcsei u. 8. 634. 11. 19

INGÓSÁG VÉTE vegyes

PLAFONVENTILLÁTORT megvételre keresek. Cím a kiadóban. 37—761

INGÓSÁG ELADÁS vegyes

BETEGTOLÓKOCSIK Minden kényelmet biztosító gumi kerekü betegtolókocsik, minden formában kaphatók Ingóságközvetítőben ref pöki bérpalota. 1220 1. 16

HASZNÁLT jégszekrény s gyorsmérleg, hentesnek alkalmas, eladó Deménél, Nyil u. 1. 36—288

EGY hencser és egy pár 25-ös börtalpu új gyermekcipő eladó. Egy pár 37-es fekete börtalpu új női cipő, Kossuth u. 29. 36—546

SZŐLŐT, vagy zsákot kötözni alkalmas spárga eladó. Csillag u. 14. 36—525

ORVOSI berendezés eladó, Csapó u. 10. 36-544

KOCSMAI táblák, jóállapotban eladók. Megtekinthető: Irinyi u. 4. 36—508

SZOBAEVEZŐ tornapad eladó Ferenc József út 38. orvosi rendelő. 36—312

SZABÁSZ asztal, állvány, utazótáska, női kosztüm eladók. Megtekinthetők: 2—4-ig Hüvelyes u. 10. Adler. 36—382

GAZDASÁGI ESZKÖZ

MEZŐGAZDASÁGI gépeket, eszközöket, alkatrészeket elad, vásároj vitéz Nagy János Hatvan u. 41. 1565 8 3.

LÓSZERSZÁM, vízmentes ponyva, pányvás kötél, zsák, súlyok eladók. Mérleg bérbeadó. Jókai u. 20. 24—519

ELADÓ HÁZ

TIMÁR u. 22 számú ház háromnyolcad része sürgősen eladó. Pécsi és Pap ügyvédek, Iparkamara 1667 6. 31

GILLÁNYI utcán 2 szobás ház, 400 négyszögöl gyümölcsössel 25.000 pengőért, Dobó utcán 3x1 szobás ház, nagy telekkel, 35 000-ért eladó. Értekezni a tulajdonossal, Baik u. 9. Vénkert. 17—480

ELADÓ szép nagytelkü sarokház, áron alul is, üzlet részére és timártelepnek is alkalmas. — Értekezni: Árpád-tér 32 füszerüzletben. 17-245

EMELETES villa, hat szoba, összkomforttal eladó. Deseö, Kigyó u. 39. 17—531

ELADÓ szép nagytelkü sarokház, áron alul is, üzlet részére és timártelepnek is alkalmas. — Értekezni: Árpád-tér 32 füszerüzletben. 17-245

HOMOKKERTBEN pincézett egyszobás családi ház, mellékhelyiségekkel, 400 öl telekkel 125000.— P potomárért eladó. Nagy Sándor ingatlanirodában, Csapó u 27. sz. távbeszélő 13-15. 17—495

ELADÓ FÖLD

ÁLOMZUGON 90 hold búzatermő feketeföld, tanyával eladó. Deseö, Kigyó u. 39 15—531

SZOVÁTI út mentén, kötelesi iskolánál 4 és fél hold föld, búza és tengeri eladó. Értekezni Erzsébet u. 13. 15—494

ELADÓ ÁLLAT

FAJTISZTA bronzpulykatojás darabja július 1-től 1 P. Pulykakotló, vérvizsgált szép tenyészállat 50 P, Saád Gyuláné bronzpulykatenyészete Aradványpuszta, Szabolcvs m. 14—834

KÉT család méh eladó, rakodó kaptárban. Keret méret 41x22. Értekezni lehet Vámospércsen, Kiss u. 636, vasárnap kivételével. 14-524

KÖZÉP boconádi kaptáros méheim eladó, — Megtekinthető Károly Ferenc József út 50. 14—522

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ R. T.
Felelős nyomdaigazgató: SZIGETHY KÁROLY